מאס-מיטינג פון נאדל-פאך ארבעטער, מיטוואך, 8 אוונט אין קווינס טעאטער

באריכט וועגן דזשייקאב און קראולי סטרייק
שאפ דעלעגאטן קאונסיל, אינדוסט. יוניאן

וועטער:
קלאר און מילד

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

אידישן וואַרט
THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאנג — 1.22.
זון אונטערגאנג — 6.2.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

Vol. 21, No. 44. Winnipeg, Tuesday March 3, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג דינסטאג, יד׳ אדר, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 9 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

נייער קוואָטא ביל אָנגענומען אין הויז

אימיגראציע פון קאנאדע אין די שטאטן גע-שניטן צו 4,125 א יאר פאר 2 יאר צייט

קוואטאס פון אנדערע לענדער געשניטן אויף 90 פראצענט. — עס איז אבער צווייפלהאפט, אויב דער ביל וועט דורכגיין אין סענאט צו ווערן געזעץ

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

וואשינגטאן, מארט 3 (איטא).— דער דזשענקינס ביל, וואס שניידט די עקזיס־טירנדיקע קוואטעס אויף 90 פראצענט און די קאנאדער אימיגראציע צו 4,125 א יאר, פאר די קומענדיקע צוויי יאר, איז נעכטן אינדערפרי דורכגעשטימלט גע־וואָרן אין הויז פאקטיש אז דעבאטעס, מיט 295 שטימען צו 86.

דער ביל גייט איצט אביבר צום סענאט אבער ס׳איז וואַרשיינלאך, אז ער זאל דאָרטן דורכגיין צווישן היינט און מארגן (מיטוואך) 12 בייטאג, ווען די סעסיע פון סענאט ווערט געשלאסן ביז איבעראיאר דעצעמבער.

ווען דער ביל זאל אויפגענומען ווערן אין סענאט, וואלט ער מסתמא דאָרטן גע־קראָגן א מערהייט, און דער פרעזידענט וואלט אים דערנאך זיכער אונטערגעשריר־בען, ווייל די אדמיניסטראציע האט דעם ביל געשטיצט. די צייט איז אבער זייער קורץ, און כאטש סענאטאר ריד, אן אנ־הייניגער פון׳ם ביל, זאגט, אז ער וועט אנ־שטרייבן דיין צו ברייבן דעם ביל פאר דער סעסיע, זיינען אבער דא צווישן די סענאטאָרן שטארקע קעגנער פון׳ם ביל,— ווי סענאטאר בלעין, פון מאסאטשוזעטס, וועלכע וועלן אנפירן אן אבסטרוקציע קעגן דעם ביל. אזוי ווי קיין צייט באשריינקונג צו דער דעבאטע איז ניטא און די צייט איז קורץ, וועט זיי מסתמא געלינגען צו פאר־וואָרן דעם ביל.

די אדמיניסטראציע האט פאקטיש שוין אליין באשטימט די אימיגראציע אין אזא מאס, ווי דער ביל באגרענעצט זי. דאך וואלט זי געוואלט זעען דעם ביל אנגענו־מען, כדי זי זאל ניט דאָרטן טראגן די אח־ריות אויף זיך.

שטייער אויף באלייכטונג און וואסער דורכגעוואָרפן פון סיטי קאונסיל

דער פארשלאג ארויפצולייגן א שטייער פון 10 פראצענט אויף אלע באלייכטונג און וואסער בילס אין סטאט, כדי צו שאפן א רעזערוו חכנסה, אין געכטן דורכגע־פאלן אויף דער זיצונג פון סיטי קאונסיל, די שטאט איז אזוי פארבליבן ווייטער פאר׳ן פראבלעם וואו צו נעמען דאס געלט וואס אין נויטיק פאר אירע פארגרעסערטע הוצאות צוליב דער ארבעטסלאזיקייט שטיצע.

אויף א פארשלאג פון אלד. סימפקין, איז באשטימט געווארן א ספעציעלע קא־מיסיע וואס זאל אויספארשן אלע אנדערע שטייער מענלאכקייטן. אלד. גרעי האט פארלאנגט, אז שטייערן זאלן ארויפגעלייגט ווערן אויף דעם איינגעטום פון די איינזאמ־נען, קירכן און א. וו., אין ווערט פון 44 מיליאן דאלאר, וואס איז איצט פריי פון שטייערן.

עס איז באשלאסן געווארן צו פארערן פון דער פראוויזיאנעלער רעגירונג א טייל פון די גאזאלין און אוטומאביל שטייערן אויף אנצוהאלטן די נאסן אין גוטן צו־שטאנד.

אלד. מעקערטשער האט געווארנט, אז אויב קיין נייער קוואל פון הכנסה וועט ניט געפונען ווערן, וועט מען דאס יאר מוזן העבערן דעם לאנד שטייער פון 33½ צו 36½ מילס.

א פארשלאג צו פארמאכן דעם מארקעט סקווער פאר עפנטלאכע פארזאמלונגען, באשטימענדיק אז אנדער פלאץ פאר דעם צוועק, איז אויף דער זיצונג דורכגעפאלן.

אויף א באזוך

מרס. ל. מלאטעק און טאכטער, פון שי־קאגא, זיינען דא אויף א באזוך און זיינען די געסט פון איר ברודער און שוועגערן, מר. און מרס. איזידאר איש־הורוויץ, פאל־מערסטאן עווע.

מוטערס טרערן רעטן יונגן בחור׳ל פון געפענגעניש

א מוטערס טרערן און געבעט האבן גערעטעט איר זון פון טורמע.

רזשאן ליסאן, א 17 יאריקער בחור׳ל איז דעם 17טן פעברואר אז־עסטירט גע־וואָרן מיט נאך צוויי אינגלאך, ווען זיי האבן געמאכט א פארזוך צו באַ׳נגב׳ענען די דזשעם קאנפעקשיאָנערי אויף בראדוויי און קארלטאן.

ליסאן האט זיך מודה געווען אין שטאטיקן פאליציי גריכט אויף דער קלאגע. דער זעלבער בחור׳ל האט לעצ־טענס געקראָגן א סוספענדירטן אורטייל פון ריכטער האמילטאן אין "דזשואוועניל קאורט", נאכדעם ווי ער האט זיך מודה געווען אז ער איז באַנאנגען א רייע גנבות אין דייזען.

"שטרייענג געדרעט וואלט איך דיך ניט באדארפט לאָזן גיין א צווייטן מאל אויף סוספענדירטן אורטייל" — האט מאגיס־טראט גרייהאם נעכטן געזאגט, "אבער נעמענדיק אין אנבאטראכט דיינע יונגע יאָרן, דעם צושטאנד פון דיין היים און דעם פאקט וואס אימיצער האט דיר אנ־געבאטן שטענדיקע באשעפטיקונג, וועל איך מיט דער צושטימונג פון דעם פראָ־קוראָר, ניט אכטנדיק דעם געזעץ, נעבן דיר נאך איין מאל א געלעגנהייט.

"איך וויל, אז דו זאלסט וויסן אז דער אורטייל היינגט איבער דיין קאפ, און אויב דו וועסט דערשיינען נאך א מאל פאר מיר אנגעקלאגט אויף א קרימינאלן פארברעכן, קאנסטו דערוואָרטן, אז דו וועסט פארשיקט ווערן אין טורמע אויף א לאנגן טערמין. איצט איז עס געווענ־דעט אין דיר צו גיין אויפן דרך הישר און נוט מאכן דיינע פעלערן", — האט אים דער ריכטער געזאגט.

ליסאנס מוטער האט לעצטע וואָר מיט טרערן אין אירע אויגן געבעטן, אז דאס געריכט זאל דאס מאל מוחל זיין איר זון, וועלכער איז א יתום.

"ער איז געווען א גוטער אינגל׳, — האט זי געזאגט, "ווען ער האט נעאר־בעט, אבער דאס ארבעטסלאזיקייט און שלעכטע חברים האבן אים אראָפּגעפירט פון גלייכן וועג".

די אנדערע צוויי יונגעלייטלאך וועלכע זיינען צוזאמען מיט ליסאנ׳ען ארעס־טירט געווארן אינ׳ם זעלבן פארברעכן, האבן זיך דערקלערט ניט שולדיק, זיי וועלן גע׳משפט ווערן פאר א ריכטער מיט צוועלף געשוואָרענע.

נאנדי און לאָ־ד אירווין וועלן אפשר היינט אונטערשרייבן אפמאך

ניו־דעלהי, אינדיע, מארט 3. — עס ווערט דא דערוואַרטעט, אז מאהאטמא גאנדי, אינדישער פירער, און לארד אויר־ווין, וויצע־קעניג, זאלן היינט אונטער־שרייבן א וואפנשטילשטאנד אפמאך, וואס זאל אמווייניגסטנס אויף דערוויל פאר־ענדיקן דעם לאנג פארצויגענעם מכמור.

אין די אייראפּעאישע קרייזן פילט זיך דא א שטימונג פון דערוואַרטונגען. מען וויים, אז סיי ביים וויצע־קעניג און סיי אין די אינדישע רעגירונג אין אינדיע אין אנדערע ווערן דא דערוואַרטעט, אז מאהאטמא גאנדי, אינדישער פירער, און לארד אויר־ווין, וויצע־קעניג, זאלן היינט אונטער־שרייבן א וואפנשטילשטאנד אפמאך, וואס זאל אמווייניגסטנס אויף דערוויל פאר־ענדיקן דעם לאנג פארצויגענעם מכמור.

אין די אייראפּעאישע קרייזן פילט זיך דא א שטימונג פון דערוואַרטונגען. מען וויים, אז סיי ביים וויצע־קעניג און סיי

19 יאריקער בחור געטויט אין רעדזשיינע אין אוטאמאביל עקסידענט

רעדזשיינע, מאנס., מארט. 3.— דזשעק מור, 19 יאר, איז דא מאמענטאל געטויט געווארן, אין וויליאם גריסטאו איז ערנסט פארוואונדעט געווארן, ווען דער אוטאמ־אביל אין וועלכן זיי זיינען געפאָרן האט זיך אויסגעגליטשט און איבערגעקערט זיך.

דער אומגליק האט פאסירט, גלויבט מען, צוליב א שינע אויף א פראנט ראד וואס איז געווען ניט געגוט שטייף. אזוי אז דער אוטאמאביל האט זיך אויסגע־קירעוועט אויף דער זייט.

(::)

11 געטויט אין שריפה אין מעקסיקאנער טעאטער

מעקסיקא סיטי, מארט 3. — פייער־לעשער האבן ארויסגעצויגן 11 קערפּערס פון אונטער די חורבות פון׳ם אלטן, 178 יאָריגן טעאטער, וועלכער איז פארניכטעט געווארן פון א שריפה. מען האט מורא, אז די צאל קרבנות איז געווען גרעסער און נאך קערפּערס ליגן אונטער די חורבות.

די שריפה איז אויסגעבראכן לעצטע נאכט בעת אן אויפפירונג, און איבער 40 מענשן זיינען פארוואונדעט געווארן אין דער פאניק.

דער טעאטער איז געבויט געווארן אין 1752 און איז געווען געווארן פון דאן אז

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, מארט 3

פורים־קאדזיוואל פון הנער העובד אין נייעס לאקאל. ביינע ליט.־מוזיקאלישע פּראגראם און טאנץ, 8.30 אוונט.

מיטוואך, מארט 4

טיי לטובת א״י מארק ביי מרס. א. דיי־נער, 453 אלפּלעד עווע., 2.30 ביז שפעט

פורים פארווייליגונג, ביי פּראפּאיסקער פרויען געז., 8 נ. מ., אין פּרץ־זאל.

אלגעמ. פארזאמ. פון סירקין בר. א. נ. א. פ., 8.30 נ. מ., אין פאלקס שול, ח׳ טוזמאן ווענז גרינבערגס בראשורז.

פארזאמ. פון בנות־שלום סאס., 8 אוונט, אין קליינער ת״ת.

קאמיטע מיטינג פון מוטער פאראיין פון ת״ת, 3 נ. מ., אין ת״ת.

דאָנערשטאָג, מארט 5

פארזאמ. פון פּועלי ציון פרויען, קלוב, 8 נ. מ., אין פאלקס שול, פארבאריישונג פאר קבלת פנים לכבוד חנה טשיזיק.

שבת, מארט 7

גרינבר, באנקעט און טאנץ ביי איד, ארב. קולט. צענטער, 8.30 אוו., אין פר. טעמפל

דעבאטע צווישן וויניפּעגער און סאס־קאטונער "יאנג דזשודעא" אין ת״ת האל, 8.30 אוונט. טאנץ נאך דער דעבאטע ביז שפעט.

זונטאג, מארט 8

"קולטורעלער פאלקס קאנצערט" פון פעקער און ראפעל, 8.30 אוו. אין קווינס טעאטער. אויפן. א. נ. א. פ. ברענטש 20

איין יאריד טאג אין פר. טעמפל, 3 ביז שפעט. מוזיק, טאנץ, וועטשערע. אויפן. מוטער פאראיין פון א. ר. פר. טעמפל שול

טעג־טאג פאר העברייאישער וואָר־אויפזיכט דזשודיען היסטאריישער קלוב.

הייז־צו־הייז זאמלונג פאר׳ן „איקפאר".

פורים טיי פון מאקראוואר פרויען פאראיין ביי מרס. פליישמאן, 463 באיד עווע., 2.30 ביז 12.

מאָנטאָג, מארט 9

דר. ה. יאפע ביי אלגעמ. פארזאמ. פון כנסת־ישראל סיסטערהוד, 8 אוונט, אין ת״ת. באריכטן.

פורים פארווייליגונג אוונט ביי מענער און פרויען פון אינדעפּ. פרי לאאז, 8 נ. מ. אין פּרץ־אינסט. פארלעזונג פון מ. קאנ־טאר.

דינסטאָג, מארט 10

יערלאכע טיי פון מוטער פאראיין פון פּרץ־שול ביי מרס. נאטאנסאן, 335 סב. דזשאנס עווע., 2.30 ביז שפעט.

מיטוואך, מארט 11

קאנצערט און קבלת־פנים פאר חנה טשיזיק, פארשט. פון חלוצות אין א״י, 8.30 נ. מ., אין פּרץ זאל.

„פאלעשטין" פארמאכט און רעדאק־טאר וועט גע׳משפט ווערן פאר פאר־שפּרייטן בלוט-בלבול

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

ירושלים, מארט 3 (איטא).— פאר פאר־עפנטלאכן אין נעכטיקער אויסגאבע א נייע לאכט פון „פאלאשטין" ווערט שוין אי־בערגעדרוקט אין אנדערע אראבישע צייט־טונגען אין לאנד.

דער "פאלאשטין" האט אונטער׳ן קעפּל "אידישע קרימינאלן גנב׳ענען אראבישע קינדער — האט דאס עפּעס צו טאן מיט דער בלוט צאפּעריי נעשיכטע" פארעפנט־לאכט א מעשה ווענן אז אראבער אין יפו, וואס האט נעכאפּט א אידן שלעפּן צוויי אראבישע קינדער אונטער׳ן פאלע פון א מאנטל.

מזרחים פארבלייבן אויסער ציון עזקעקוטיווע

ירושלים, מארט 3 (איטא). —די מזר־חים האבן ענדגילטיק באשלאסן צו האלטן זיך אז זייער באשלוס צוריקצוציען זייערע מיטגלידער פון דער צייוניסטישער וועלט־עזקעקוטיווע. — לויט אן אפיציעלן קאמו־ניקאט וואס איז דא היינט פארעפנטלאכט געווארן.

פלע_ער פאר נייער געביידע׳ביי אוניערסיטעט אָנגעצייכנט

פלעגער פאר דער קאנסטרוקציע פון א געביידע פאר וויסנשאפט ביי דעם מאַ־ניטאבאר אוניווערסיטעט היינטזיקן זו־מער, זיינען פארהאנדלט געווארן נעכטן ביי א קאנפערענץ צווישן האנ. ראבערט א. האי, ביבליוטעק מייניסטער, דזשאן מאַ־קריי, קיי. סי., פּאריצער פון דער באַרד אף גאווערנארס, און האָנ. וויליאם ר. קלאָב, מייניסטער פון געזעלשאפטלאכע ארבעטן.

אין דער נייער געפלאנטער געביידע וועלן זיין אפּטיילונגען פאר דעם שטו־דיאום פון באטאניע, געמאָליע און פיזיק און זי וועט געבויט ווערן צפון פון דער אדמיניסטראציע געביידע פון דעם אנדר־קולטורעלן קאלעדזש.

מר. מאקריי וועט זיך דורכריידן וועגן דעם ענין מיט דער "בארד אף גאווער־נארס" און מ׳ אנאנס וועט וועגן דעם געמאכט ווערן וואַרשיינלאך אין דער נאָ־ענטער צוקונפט.

(::)

שיינדל פעטשין (מוטער פון מרס. ב. מילער) טויט

שיינדל פעטשין

שיינדל פעטשין, איינע פון די עלטערע אידישע פרויען פון שטאט, איז היינט, ארום 5 אויינער פרי, געשטארבן אין איר היים, ביי איר טאכטער אין אידרים, מר. און מרס. ב. מילער, בארואס עווע., פון א האריץ־פעלער.

די פארשטארבענע, וועלכע איז געקר־מען אהער אין לאנד מיט 17 יאר צוריק, איז געווען איבער 70 יאר אלט. זי האט איבערגעלאזן איין זון, אידל (אין ניו־יארק) און צוויי טעכטער (רחל בארארז אין ניו־יארק, און בערטא מילער, אין ווינניפּעג), און 17 אייניקלאך.

די לויה קומט פאר היינט 2 נ.מ. צום שערי־צדק בית־עלמין.

(::)

מאס-מיטינג פון נאדל-פאך ארבעטער מיטוואך

וואס זיינען די אורזאכן פון אויפגעכן דעם סטרייק אין "דזשייקאב און קראולי" שאפ? די מיינונג פון די סטרייק פר־ערער וועגן דער פראגע וועט געגעבן ווע־רען מיטוואך אוונט, דע ספּערטן מארט, אין קווינס טעאטער ביי א מאס פאר־זאמלונג געגרופן פון דער אינדאסטריעל יוניאן.

די אינדוסטריעלע יוניאן רופט אלע נאדל־פאך ארבעטער, און אלע די וועל־כע זיינען פראינטערעסירט מיט דער ארגאניזיירונג פון די נאדל פאך ארבע־טער צו דעם מאס־מיטינג.

י. גערשמאן, נאציאנאלער ארגאניזא־טאר פון דער יוניאן אין אנדערע וועלן אויסדריקן זייערע מיינונגען וועגן דער זייער וויכטיקער פראגע.

צוויי פון אידישע אָנגע־קלאגטע זיינען זיך מודה אין מענשעוויזם

פראצעס גייט אָן אין מאָסקווע

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

מאָסקווע, מארט 3 (איטא). — צוויי פון די אידישע זעקס אנגעקלאגטע מע־נשעשעוויזם האבן ביים פראצעס נעכטן פאקטיש אליין ארויסגעגעבן זייער איינג־נעם טויט אורטייל.

אויף א דירעקטן קרייץ־פאראהער פון׳ם הויפּט פּראָקוראָר, קרילענקאָ, האבן זיי צוגעגעבן, אז זיי האבן פארנומען די פאר־אנטוואָרטלאכסטע פּאסטנס אין דער מע־שעוויסטישער ארגאניזאציע. איינער פון זיי, בערלאצקי, האט זיך מודה געווען, אז ער האט זייענדיק אין בערלין, אין 1925, דאָרטן באַראָטן זיך מיט דאנען און אנ־דערע מענשעוויקעס, און אז ער האט פון דאָרטן געבראכט א מאנדאט צו שערן, באשטימענדיק אים פאר דעם פירער פון די מענשעוויסטישע ארגאניזאציעס אין רוסלאנד.

א צווייטער אנגעקלאגטער, גיזבורג, האט זיך אויך מודה געווען אז ער האט באַנאנגען אין בערלין, אין 1927, מענשע־וויסטישע פירער, און האט צוזאמען מיט זיי אנגעצייכנט די ענדגילטיקע פּלענער פאר א קאנטר־רעוואָלוציע.

ש־יפה ביי טראצקין פארניכטעט טייל פון ביבליאטעק און ווערטפולע כתבים

איסטאמבול, טערקיי, מארט 3. — א טייל פון לעאָן טראצקיס ווערטפולער ביבליאטעק און א ניט־פארענדיקטער בוך וואס דער געווען־ענער פאוועטישער פירער האט געהאלטן אין שרייבן, איז פארברענט געווארן אין א שריפה וואס האט פארניכ־טעט זיין וואוינונג אויף דעם פרינקיפּאָ אינזל, ניט ווייט פון דאנען.

טראצקי און זיין פאמיליע זיינען געווען געצוואונגען צו פארלאזן זייער וואוינונג אין זייערע נאכט־קליידער. טראצקיס קאָ־רעספּאנדענץ מיט ניקאלאי לענין איז ניט געשעדיקט געווארן פון דער שריפה.

באלד ווי דיר שריפה האט ארומגעלאפן זיין הויז האבן שכנים געמאכט א פאר־זוך צו אויסלעשן די פלאמען מיט עמערס וואסער, אבער דאס האט זיך זיי ניט איינגעגעבן און ביז די פיער־לעשער זיי־נען אנגעקומען איז שוין זיין הויז געווען אינגאנצן אין פלאמען.

תושבים פון די אומרויטע דערפער האבן אנגעבאטן טראצקין אנדערע וואוינונגען. זיינע פריינט האבן געשיקט קיין איסטאמ־בול נאך קליידער פאר די נשרפים.

גרויסע גרופּע אמעריקאנער אידן פאָרט אָפּ קומענדע וואָך קיין ארץ־ישראל אויף פסח

ניו־יארק, — די לעצטע גרופּע אמע־ריקאנער אידן, וועלכע האבן בדעה צו פארברייגנען פסח אין ארץ־ישראל היינ־טיקס יאר, פאָרט אָפּ פון ניו־יארק דעם 10טן מארט. לויט א מיטטיילונג פון פאר־לעסטינער אימיגראציע אפּיס פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע, די דאזיקע גרופּע וועט באשטיין פון א גרויסער צאל אמעריקאנער אידישע טו־ריסטן וועלכע פארן מיט זייערע פרויען און קינדער כדי צו באזוכן "דאס אידישע הייליגלאנד" און צו געניסן פון דער פיי־ערלאכער און יום־טוב׳דיקער סביבה וואס הערשט דארט פסח צייט. לויט ווי עס ווערט אונז אויך מיטגעטיילט, האט די פאלעסטיינ אריינגעמאל טורס, 122 פיפס עוועניו, ניו־יארק, פון וועלכן מר. עמנו־אל ראזען איז דער פּרעזידענט, געמאכט ספּעציעלע אראנזשמענטס מיט דעם פאלעסטיינ אפּיס, אז אלע פאסאזשירן וואס פארן אָפּ דעם 10טן מארט זאלן באקומען א ווארעטען אין שיינעם קבלת פנים ביים אנקומען אין ארץ־ישראל.

זאווישן דער גרופּע געפינען זיך א רייע פּראמינענטע אידישע אין ציוניס־טישע כלל טוער, איינשליסנדיק מר. און מרס. איזראעל מעטץ, מר. און מרס. ער־וואַרד עפשטיין, און מר. און מרס. לע־ווין־עפשטיין, פּראמינענטע הדסה פּי־רער און אנדערע אנגעזעענע עסקנים. רע־זערוואציעס אין דער גרופּע זיינען אויף־געמאכט געווארן פון מרס. קאמאיקא, מרס. ווייגשטיין, מר. יהודה גראס (ברו־דער פון יהודה גראזאווסקי) און טאָב־טער; מר. רוקה, מר. און מרס. שפּיראַ; מרס. ספּעקטארסקי (א. מומע פון ראַ־באי אבא הילל סילווער), מיס מאריכאן, מיס ראוז דאנער, מר. גלעדסטאן און פּי־לע אנדערע טוריסטן. פון דיי דערמאנטע נעמען איז צו זעען אז דיי דאזיקע גרופּע וועט בילדן איינע פון די אימפּאזאנטסטע פארטיעס וואס זיינען ווען עס איז אָפּ־געפאָרן פון אמעריקע אויף א באזוך קיין ארץ־ישראל.

(::)

א פעלער אויסבעסערונג

אין באריכט וועגן קליניק קארניוואל אין ד. א. א. נעכטן איז געווען געמאלדן, אז דעם. הופּס און אלד. גרעי און בלום־בערג זיינען געווען צווישן די באגריסער. לויט מר. גרעי באמערקט אונז, איז דער טייל פון׳ם באריכט ניט געווען ריכטיג: זיי זיינען ניט איינגעלאדן געווארן צו ריידן טער.

אין עגגלאנד האבן נעכטן געבושעוועט זאווערוכעס. שאף פארמערס האבן פאר־לאָרן א סך פון זייערע סטאדעס.

א צאל מענשן זיינען אומגעקומען אין די שטורעמס אויפ׳ן צפון ים און אויפ׳ן וועטער אין אלגעמיין. אומגעקומען ווען א שיף האט זיך אויבערגעקערט ארום דעם שאטלענדישן ברעג, און דער וועט־טער איז געווען אזוי ווילד, אז ס׳איז געווען אוממעגלאך צו טאן וועלכע עס איז דעם טוגנס אדבעט.

ווינטערדיקע שנייען און זאוועדובעס בושעזען איבער אייראפּע

לאנדאן, מארט 3. — דער גרעסטער טייל פון דעם אייראפּעאישן קאנטי־נענט און די בריטישע אינזלען זיינען געווען בושעזט שניי. בייסנדיקע ווינטן האבן געטראגן הורבעס שניי, און א בי־טערע קעלט האט געהערשט.

פון רוסלאנד ביז פראנקרייך הערשט ווינטערדיקער וועטער. דער פארקער איז אומעטום פארקריפּלט געווארן און אייזיג־באן׳לינעס זיינען פארבלאקירט געווארן און טעלעגראף און טעלעפאן סלופּעס זיי־נען אומגעוואָרפן געווארן אין א סך ער־טער.

אין ווינטערדיקע שנייען און זאוועדובעס בושעזען איבער אייראפּע

גרויסע נייע אויטאמאביל פאבריקן אין אמעריקע

אין אנגלאנד אויך אויפגעשטעלט א פאבריק

ניו־יארק, מארט 3. — אין דער לעצטער צייט זיינען אויפגעשטעלט געווארן אין אמעריקע אין אנגלאנד אויך, אין אנגלאנד אויפגעשטעלט א פאבריק פון אויטאמאביל־מאטורן, אין אמעריקע

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

מאשינען און קוילן

קאנאדע קאן פראָדוצירן מאשינען צום פארקויף. דער איצטיקער קריזיס דא, ווי אין אנדערע לענדער, איז נים א פועל־יוצא דערפון וואס מען קאן נים פראָדוצירן קיין זאכן, נאר, פארקערט, ווייל עס זיינען דא צופיל זאכן, און ס'איז נים זיי וואו אָפצוזעצן. זאל אָבער קאנאדע האבן ביי איצטיקן מאמענט עפעס א נייעס מארק וואו זי זאל קאנען אָפזעצן מאשינען אויף וואָסערע צען מיליאָן דאָלאר, וואָלט עס געמיינט ארבעט פאר טויזנטער ארבעטער וואס זיינען איצט ארבעטסלאָז.

בעת מיר האבן אן איבערפלוס פון מאשינען, מוזן מיר אָבער קויפן קוילן אין אויסלאנד. דאס הייסט, קאנאדע האט איינגנטלאך א ריזיקן זאפאס פון קוילן, אָבער צוליב געוויסע סבות מוזן באשטימטע טיילן פון לאנד אימפארטירן קוילן, באזונדערס אנטראציט. וויבלכן קאנאדע האט נים.

וואָלט עס פאר אונז, ווי עס זעט אויס צו זיין קלאָר, געווען א גוטער מסחר צו בייטן אונזערע מאשינען אויף אימעצנס קוילן, ווען יענער האט קוילן צו פארקויפן און ווייל קויפן מאשינען. דאס איז פאר אונז א באזונדערס גוטער מסחר אָבער, ווען יענער ווייל קויפן ביי אונז פאר צען מיליאָן דאָלאר מאשינען, באצאָלנדיק צוויי־דריטל דערפון מיט מזומן געלט, און בלויז איין־דריטל מיט די קוילן, וועלכע מיר דארפן אלצאיינס אימפארטירן, צאָלנדיק פאר דעם וואַרשיינלאך א העכערן פרייז און אין מזומן געלט.

אָבער אין ענספער אויף אזא סארט פאָרשלאג מצד דער סאָוועט רעגירונג האט אונזער רעגירונג געענטפערט מיט א פאקטישן פארבאָט פון סאָוועטישע אימפארטן אין לאנד. דאס מיינט: מיר וועלן זיך האלטן מיט אונזערע מאשינען, און זאָלן זיי האלטן זיך מיט זייערע קוילן און געלט.

כאָטש קאנאדע וועט פון דעם פארבאָט וואַרשיינלאך מער ליידן ווי סאָוועט רוסלאנד, ארט עס אונז אפנים נים: כאָטש אונז ביידע אויגן, אבי יענעם איינע . . .

מר. ריקמאן, מיניסטער פון אינערלאכע הכנסות, גיט אָן צוויי סארטן טעמים פאר'ן פארבאָט: אלגעמיין מענשלאכע און פאָליטישע. לויט די ערשטע זאָל עס הייסן, אז סאָוועט רוסלאנד באנוצט זיך אין אירע מינען און וואלד ארבעטן מיט געצוואונגענער ארבעט פון פאָליטישע פארשיקטע, וועלכע זי עקספלואטירט אוממענשלאך, און וואס דער סאָוועטישער לעבנס־שטייגער איז בכלל זייער א נידעריקער. און מיר זוילן דערפאר נים באנוצן זיך מיט סחורות פראָדוצירט דורך אזא עקספלואטאציע. און די פאָליטישע טעמים זיינען אין זייער תמצית, אז היות די סאָוועט רעגירונג איז א קאָמוניסטישע און מיר זיינען קענן אזא פארם פון רעגירונג, ווילן מיר נים שטיצן זי מיט אונזער האנדל.

אבער די פראגע פון באשעפטיקונג פון צוואנג־ארבעטער ביי דער פראָדוקציע פון קוילן און געהילץ פאר עקספארט איז נאָך בשום אופן נים אויסגעפארשט געווארן, און די ידיעות וועגן דעם באזירן זיך אויף עדות־זאגן פון עדות, וועלכע מען קאן נים באטראכטן פאר זיכערע. אמווייניקסטנס האבן מיר דאָך געמאנט אויספארשן דעם ענין, איידער מיר האבן אנגענומען די נויטיקע מיטלען.

און ווייטער: אויב אונז טוט זויי דאס הארץ פאר'ן גורל פונ'ם סאָוועטישן ארבעטער בכלל און מיר קאנען נים פארטראָגן זיין נידעריקן לעבנס־שטייגער אין פארגלייך מיט'ן קאנאדער, וואָלטן מיר בכלל נים בעדארפט טאָן קיין געשעפטן מיט אייראָפייאישע און באזונדערס מיט אזיאטישע לענדער, ווייל אין קיין לאנד איז דאָך דער לעבנס שטייגער נים אזוי הויך ווי אין די שטאטן און קאנאדע. און אָט זוכן מיר צו פארבינדן געשעפטן מיט כינע, וואו דער לעבנס שטייגער איז נאָך פיל נידעריקער ווי אין סאָוועט־רוסלאנד, און וואו אין קאמארשנער ארבעט זוערן איינגעשפאנט אפילו קליינע קינדער, אונטער באדינגונגען, וואס זיינען זיכער נים בעסער ווי די באשריבענע תנאים אין די סאָוועטישע קאָנצעסטריר־לאגערן. און מערקווירדיק איז, אז פאר א ערגסטע אין אומענשלאכסטע פארמען פון קעפּסלואטאציע אין כינע זיינען פאראנטוואָרטלאך אונזערע אייגענע קאפיטאליסטן, — קאנאדער צוזאמען מיט אמעריקאנער, אייראָפייער און יאפאנעזער.

אנב זיינען נאָך דא א היבש ביסל אומענשלאכע באדינגונגען און נידעריקער לעבנס שטייגער נאָך אין א טייל קאנאדער אינדוסטריעס, און עס האט געדארפט זיין אונזער חוב צו ערשט פארבעסערן די לאגע ביי אונז איז לאנד גופא . . .

און וואס איז שייך די פאָליטישע מאָטיוון, וואָלטן מיר. זעט אונז אויס, געדארפט פונקט אזוי נעגאטיוו ווי דעם קאָמוניזם באטראכטן אויף דעם פאשיזם, וועלכער איז פונקט אזוי פרעמד "דעם גייסט פון בריטישע אינסטיטוציעס". . . און, אויב מיר ווילן נים טאָן קיין געשעפטן מיט סאָוועט רוסלאנד צולי באיר קאָמוניזם, וואָלטן מיר פונקט אזוי געדארפט איבערריישן אונזערע רעגירונג אין אנדערן אופן אין דער אנדלונג פון פאָליטישע אינטערעסן, אבי ווי, למשל, בכורים, חמשה עשר בשבט און פורים!

דער זעלבער באַלשעוויק, וועלכער האט אין רוסלאנד אַרעסטירט און שטרייגט באשטראפט פאר היטן שבת, ער זעלבסט מוז מיט איינענעם ווילן דא, אין ארץ־ישראל, רוען דוקא גאר שבת און יום־טוב.

א בריה האט ער?

אז שבת און יום־טוב איז די פאבריק און געשעפט געשלאָסן, "פרדס" און גארטן זיינען געשפארט!

און אפילו די גאר קליינע, נים באדייטנדע און איבער האלב וואכעדיקע ימים־טובים, אָט ווי, למשל, בכורים, חמשה עשר בשבט און פורים!

פאר "בכורים" — איז אין גלות ניטא נים קיין פלאץ און נים קיין אורלאכע.

"ט'ו באב" — האט מען אין גלות שוין לאנג, לאנג פארגעסן, אפילו אין די פרומע און נאטספארכטיקע קרייזן.

"חמשה עשר בשבט" — איז מען דארט "מכבד" מיט א טרוקענער פייג... און פורים?

אט דעם דאזיקן אמאל אזוי אידיש פרייליכן און פאלקסטימלאך הארציקן און זיסן יום־טוב, קומט מען שוין דארט אפ מיט בלויז א האניק־טייגל צו גאר אן ארימען המן־מאש.

אפילו אויף דארט אין גלות, וואו מען געדיינקט נאָך זיין אמאליקע פראכט, גלאנץ און פרייד, —אפילו דארט ווערט ער איצט געפייערט מיט בלויז א זאטע אבער עכט וואכעדיקער "סעודה". אי דאס נים אין איבעריק פילע אידישע הייזער.

פורים איז שוין דארט נים מער דער זיסער יום־טוב פון פריי פארבריינגען און הוליען "ער דלא ידע", נאר גאר דער יום־טוב פונם פרעסערישן מאגן . . .

נאנץ אנדערש אבער איז דער שיק־זאל אפילו פון אט די דאזיקע "נישט־קע" איבער האלב וואכעדיקע ימים־טוב אין אונזער לאנד, אין ארץ־ישראל.

דער זעלבער באַלשעוויק, וועלכער האט אין רוסלאנד אַרעסטירט און שטרייגט באשטראפט פאר היטן שבת, ער זעלבסט מוז מיט איינענעם ווילן דא, אין ארץ־ישראל, רוען דוקא גאר שבת און יום־טוב.

א בריה האט ער?

אז שבת און יום־טוב איז די פאבריק און געשעפט געשלאָסן, "פרדס" און גארטן זיינען געשפארט!

און אפילו די גאר קליינע, נים באדייטנדע און איבער האלב וואכעדיקע ימים־טובים, אט ווי, למשל, בכורים, חמשה עשר בשבט און פורים!

"ט'ו באב" — האט מען אין גלות שוין לאנג, לאנג פארגעסן, אפילו אין די פרומע און נאטספארכטיקע קרייזן.

"חמשה עשר בשבט" — איז מען דארט "מכבד" מיט א טרוקענער פייג... און פורים?

אט דעם דאזיקן אמאל אזוי אידיש פרייליכן און פאלקסטימלאך הארציקן און זיסן יום־טוב, קומט מען שוין דארט אפ מיט בלויז א האניק־טייגל צו גאר אן ארימען המן־מאש.

אפילו אויף דארט אין גלות, וואו מען געדיינקט נאָך זיין אמאליקע פראכט, גלאנץ און פרייד, —אפילו דארט ווערט ער איצט געפייערט מיט בלויז א זאטע אבער עכט וואכעדיקער "סעודה". אי דאס נים אין איבעריק פילע אידישע הייזער.

פורים איז שוין דארט נים מער דער זיסער יום־טוב פון פריי פארבריינגען און הוליען "ער דלא ידע", נאר גאר דער יום־טוב פונם פרעסערישן מאגן . . .

נאנץ אנדערש אבער איז דער שיק־זאל אפילו פון אט די דאזיקע "נישט־קע" איבער האלב וואכעדיקע ימים־טוב אין אונזער לאנד, אין ארץ־ישראל.

דא, אין'ם לאנד פון אונזער נאציאנאלער אויפלעבונג אויף אונזער נאציאנאלן באדן, און וואו די ערד־ארבעטער, די אין אונ־ארימע, א זייער ארימע איז אונ־זער הייליקע לאנד, ארץ־ישראל!

ארים אין א געגענדיקער אידישער באפעלקערונג, אין גרויסע אידישע קאָ־פיטאלן, אין אמת'ע הארציקע פריינט, אין קולטורלע נוטע שכנים, אין גע־רעכטע מושלים און — לויט סער סימפ־סאָן'ם באהויפטונג — אויך אין גענוג קולטיווירבארן באדן . . .

דאגעגן איז אָבער רייך אין גייסט און נאָך מערער רייך אין זיי, טאקע ז י י ע ר רייך אין טעג, פון פרייד און מאמענטן פון באגייסטערונג.

און די אזוי אפטע פרייד און באַ־גייסטערונג געבן איר דער הויפט די אי־דישע ימים־טובים.

ווייל ס'איז נים איצט שוין מער קיין לאנד אויף נאר דער וועלט, וואו דער אידישער יום־טוב זאָל אזוי שטרייגט אפגעהיט ווערן — וויינינקסטנס בפחדס־ה — און זאָל אזוי עכט אידישלאך גע־פייערט ווערן ווי אין אונזער ארץ־יש־ראל.

אפילו דער גאר קלענסטער, נים באַ־דייטנדער און כמעט "חול"־דיקער יום־טוב, ווערט אין ארץ־ישראל געהיט שטרייגנער און געפייערט פרייליכער און נשמה'דיקער אלס דער גרעסטער, וויכ־טיקסטער און הייליקסטער אידישער יום־טוב ווערט געהיט און געפייערט אין גלות.

שוין אפגערעדט פון די גרעסטע און וויכטיקסטע אידישע ימים־טובים.

דער זעלבער באַלשעוויק, וועלכער האט אין רוסלאנד אַרעסטירט און שטרייגט באשטראפט פאר היטן שבת, ער זעלבסט מוז מיט איינענעם ווילן דא, אין ארץ־ישראל, רוען דוקא גאר שבת און יום־טוב.

א בריה האט ער?

אז שבת און יום־טוב איז די פאבריק און געשעפט געשלאָסן, "פרדס" און גארטן זיינען געשפארט!

און אפילו די גאר קליינע, נים באַ־דייטנדע און איבער האלב וואכעדיקע ימים־טובים, אט ווי, למשל, בכורים, חמשה עשר בשבט און פורים!

פאר "בכורים" — איז אין גלות ניטא נים קיין פלאץ און נים קיין אורלאכע.

"ט'ו באב" — האט מען אין גלות שוין לאנג, לאנג פארגעסן, אפילו אין די פרומע און נאטספארכטיקע קרייזן.

"חמשה עשר בשבט" — איז מען דארט "מכבד" מיט א טרוקענער פייג... און פורים?

אט דעם דאזיקן אמאל אזוי אידיש פרייליכן און פאלקסטימלאך הארציקן און זיסן יום־טוב, קומט מען שוין דארט אפ מיט בלויז א האניק־טייגל צו גאר אן ארימען המן־מאש.

אפילו אויף דארט אין גלות, וואו מען געדיינקט נאָך זיין אמאליקע פראכט, גלאנץ און פרייד, —אפילו דארט ווערט ער איצט געפייערט מיט בלויז א זאטע אבער עכט וואכעדיקער "סעודה". אי דאס נים אין איבעריק פילע אידישע הייזער.

פורים איז שוין דארט נים מער דער זיסער יום־טוב פון פריי פארבריינגען און הוליען "ער דלא ידע", נאר גאר דער יום־טוב פונם פרעסערישן מאגן . . .

נאנץ אנדערש אבער איז דער שיק־זאל אפילו פון אט די דאזיקע "נישט־קע" איבער האלב וואכעדיקע ימים־טוב אין אונזער לאנד, אין ארץ־ישראל.

דא, אין'ם לאנד פון אונזער נאציאנאלער אויפלעבונג אויף אונזער נאציאנאלן באדן, און וואו די ערד־ארבעטער, די אין אונ־ארימע, א זייער ארימע איז אונ־זער הייליקע לאנד, ארץ־ישראל!

ארים אין א געגענדיקער אידישער באפעלקערונג, אין גרויסע אידישע קאָ־פיטאלן, אין אמת'ע הארציקע פריינט, אין קולטורלע נוטע שכנים, אין גע־רעכטע מושלים און — לויט סער סימפ־סאָן'ם באהויפטונג — אויך אין גענוג קולטיווירבארן באדן . . .

דאגעגן איז אָבער רייך אין גייסט און נאָך מערער רייך אין זי, טאקע ז י י ע ר רייך אין טעג, פון פרייד און מאמענטן פון באגייסטערונג.

און די אזוי אפטע פרייד און באַ־גייסטערונג געבן איר דער הויפט די אי־דישע ימים־טובים.

ווייל ס'איז נים איצט שוין מער קיין לאנד אויף נאר דער וועלט, וואו דער אידישער יום־טוב זאָל אזוי שטרייגט אפגעהיט ווערן — וויינינקסטנס בפחדס־ה — און זאָל אזוי עכט אידישלאך גע־פייערט ווערן ווי אין אונזער ארץ־יש־ראל.

אפילו דער גאר קלענסטער, נים באַ־דייטנדער און כמעט "חול"־דיקער יום־טוב, ווערט אין ארץ־ישראל געהיט שטרייגנער און געפייערט פרייליכער און נשמה'דיקער אלס דער גרעסטער, וויכ־טיקסטער און הייליקסטער אידישער יום־טוב ווערט געהיט און געפייערט אין גלות.

שוין אפגערעדט פון די גרעסטע און וויכטיקסטע אידישע ימים־טובים.

דער זעלבער באַלשעוויק, וועלכער האט אין רוסלאנד אַרעסטירט און שטרייגט באשטראפט פאר היטן שבת, ער זעלבסט מוז מיט איינענעם ווילן דא, אין ארץ־ישראל, רוען דוקא גאר שבת און יום־טוב.

א בריה האט ער?

אז שבת און יום־טוב איז די פאבריק און געשעפט געשלאָסן, "פרדס" און גארטן זיינען געשפארט!

און אפילו די גאר קליינע, נים באַ־דייטנדע און איבער האלב וואכעדיקע ימים־טובים, אט ווי, למשל, בכורים, חמשה עשר בשבט און פורים!

פאר "בכורים" — איז אין גלות ניטא נים קיין פלאץ און נים קיין אורלאכע.

"ט'ו באב" — האט מען אין גלות שוין לאנג, לאנג פארגעסן, אפילו אין די פרומע און נאטספארכטיקע קרייזן.

"חמשה עשר בשבט" — איז מען דארט "מכבד" מיט א טרוקענער פייג... און פורים?

אט דעם דאזיקן אמאל אזוי אידיש פרייליכן און פאלקסטימלאך הארציקן און זיסן יום־טוב, קומט מען שוין דארט אפ מיט בלויז א האניק־טייגל צו גאר אן ארימען המן־מאש.

אפילו אויף דארט אין גלות, וואו מען געדיינקט נאָך זיין אמאליקע פראכט, גלאנץ און פרייד, —אפילו דארט ווערט ער איצט געפייערט מיט בלויז א זאטע אבער עכט וואכעדיקער "סעודה". אי דאס נים אין איבעריק פילע אידישע הייזער.

פורים איז שוין דארט נים מער דער זיסער יום־טוב פון פריי פארבריינגען און הוליען "ער דלא ידע", נאר גאר דער יום־טוב פונם פרעסערישן מאגן . . .

נאנץ אנדערש אבער איז דער שיק־זאל אפילו פון אט די דאזיקע "נישט־קע" איבער האלב וואכעדיקע ימים־טוב אין אונזער לאנד, אין ארץ־ישראל.

דא, אין'ם לאנד פון אונזער נאציאנאלער אויפלעבונג אויף אונזער נאציאנאלן באדן, און וואו די ערד־ארבעטער, די

דער קאמף ארום א אידישן פארלאמענטס־מאנדאט אין רומעניע

(ספעציעל פאר ד. א. וו. דורך "איטא")

פון א. בוקאָווינער

סוף חודש יאנוואר, ד. י., איז אין טשערנאָווץ און אין עטלאכע בוקאָווינער שטעטלאך פארגעקומען צוגאב־וואלן צו דעם פארלאמענט, נאָך דעם, אין זומער 1930 פארשטארבענעם אידישן סאציאלן טישן דעפוטאט, דר. יעקב פיסטינער.

די דאזיקע וואלן האבן געהאט פאר אלע מינדערהייטן וואס לעבן דא אין לאנד, באזונדערס פאר דעם איינמיליאָנ־נידיקן אידישן קיבוץ אין רומעניע, א נאנץ באזונדערע באדייטונג און עס לויגנט זיך אויף א ביסל ברייטער אפצו־שטעלן.

איידער מיר גייען אפשאצן דיעצטע צוגאב־וואלן, מוזן דערמאנט ווערן עט־לאכע פאקטן פון די פאריקע פארלאמענט וואלן.

בעת די אלגעמיינע וואלן צום פאר־לאמענט פון יאר 1929, האבן כמעט אלע מינדערהייטן אין רומעניע געשלאָסן וואל־אפמאכן מיט דער רעגירונג פארטיי, וועלכע איז דאן געשטאנען אונטער דער אנפירונג פון דעם געוועזענעם פרעמיער דר. מאניו.

די רעגירונג מאניו איז דאמאלסט גע־ווען נאר וואס געקומען צו דער מאכט. דאס נאנצע לאנד, וועלכע האט אין איר מאו־ניפעסטאציע פון אלבא־יוליא, צוגעזאגט פולע פרייהייט צו אלע בירגער פון לאנד, נים פארגעסנדיק דערביי אויך אין די העכער פיר מיליאָנען מינערהיטן, וועמען די רעגירונג האט פארזיכערט פרייע אנטוויקלונגס מעגלאכקייטן אין אין אלע אנדערע מינדערהייטן — דער פרייגעווארענער מאנדאט נאָך דעם פארשטארבענעם אידישן סאציאלסט דר. פיסטינער — די זעלבסטפארטיידיקונג פון די מינדערהייטן — דער וואל־נצחון פון ערשטן מינאָריטעטן בלאָק.

די רעגירונג אין די מינדערהייטן — דער פרייגעווארענער מאנדאט נאָך דעם פארשטארבענעם אידישן סאציאלסט דר. פיסטינער — די זעלבסטפארטיידיקונג פון די מינדערהייטן — דער וואל־נצחון פון ערשטן מינאָריטעטן בלאָק.

די באגייסטערונג פאר דער נייע רעגי־רונג און דער גלויבן אין איר הבטחות, זיינען דאן ביי א יערן געווען אזוי שטארק, אז אפילו דער עקזעקוטיווקאָ־מיטעט פון דער סאציאל דעמאקראטי־שער פארטיי אין רומעניע, אונטער דער אנפירונג פון דעם פארשטארבענעם אי־דישן סאציאליסטישן דעפוטאט דר. יע־קב פיסטינער, האט נאָך א קורצן ישוב־הדעת באשלאָסן צו גיין צו די פארלא־מענט וואלן צוזאמען מיט דער רעגירונג, וועלכע די סאציאליסטן האבן דאן גע־האלטן פאר גענוג כשר אפצושליסן א וואל אפמאך און ארויסצושטעלן סאציי־אליסטישע קאנדידאטן אויף די זעלבע צעטלען אויף וועלכע די אפיציעלע רע־גירונגס פארטיי האט ארויסגעשטעלט אי־רע איינענע קאנדידאטן.

דעם זעלבן וועג, וואס עס האבן באטראַ־טען די פירער פון דער אינטערנאציאָ־נאלער סאציאל דעמאקראטישער ארבע־טער פארטיי אין רומעניע, זיינען אויך גע־נאנגען די פירער פון די נאציאנאלע מינ־דערהייטן, די אידן, דייטשן, אוקראי־נער און מאדיארן. עס איז קלאר, אז די שטימען וואס די רעגירונג האט דאן גע־קראָגן ביי די וואלן, סיי מצד די מינ־דערהייטן און סיי מצד די סאציאליסטן, האט דערפירט צו דעם, אז זי זאָל ארויס־ניין פון דעם וואל קאמף וועלכן זי האט געפירט קעגן אלע אנדערע רומענישע פארטייען, מיט א גרויסן נצחון, אזוי אז די נאציאנאלער און הן פון קולטורעלער הינ־זיכט.

די באגייסטערונג פאר דער נייע רעגי־רונג און דער גלויבן אין איר הבטחות, זיינען דאן ביי א יערן געווען אזוי שטארק, אז אפילו דער עקזעקוטיווקאָ־מיטעט פון דער סאציאל דעמאקראטי־שער פארטיי אין רומעניע, אונטער דער אנפירונג פון דעם פארשטארבענעם אי־דישן סאציאליסטישן דעפוטאט דר. יע־קב פיסטינער, האט נאָך א קורצן ישוב־הדעת באשלאָסן צו גיין צו די פארלא־מענט וואלן צוזאמען מיט דער רעגירונג, וועלכע די סאציאליסטן האבן דאן גע־האלטן פאר גענוג כשר אפצושליסן א וואל אפמאך און ארויסצושטעלן סאציי־אליסטישע קאנדידאטן אויף די זעלבע צעטלען אויף וועלכע די אפיציעלע רע־גירונגס פארטיי האט ארויסגעשטעלט אי־רע איינענע קאנדידאטן.

דעם זעלבן וועג, וואס עס האבן באטראַ־טען די פירער פון דער אינטערנאציאָ־נאלער סאציאל דעמאקראטישער ארבע־טער פארטיי אין רומעניע, זיינען אויך גע־נאנגען די פירער פון די נאציאנאלע מינ־דערהייטן, די אידן, דייטשן, אוקראי־נער און מאדיארן. עס איז קלאר, אז די שטימען וואס די רעגירונג האט דאן גע־קראָגן ביי די וואלן, סיי מצד די מינ־דערהייטן און סיי מצד די סאציאליסטן, זיינען פון דעם וואל קאמף וועלכן זי האט געפירט קעגן אלע אנדערע רומענישע פאר־טייען, מיט א גרויסן נצחון, אזוי אז די מאנערעגערונג האט זיך געקאָנט שטיצן אין דעם נייעם פארלאמענט אויף א מער־הייט פון כמעט נייניצן פראָצענט פון אלע מאנדאטן.

אויף די מינאָריטעטן האבן דאן, לויט דעם געשלאָסענעם אפמאך, געקראָגן א ענטשפרעכנדע צאָל פון מאנדאטן. די אידן פון טראנסילוואניע האבן געקראָגן צוויי מאנדאטן, די אידן פון בעסאראביע איין מאנדאט און די אידן פון בוקאָווי־נע, וועלכע האבן געזאָלט קריגן צוויי מאנדאטן, האבן אין דער ווירקלאכקייט באקומען איין מאנדאט, ווארום דאס צווייטע אידישע מאנדאט האט די רעגי־רונג געגעבן דעם דערמאנטן סאציאליסט דר. יעקב פיסטינער, וועלכער איז ארויסגעטראטן אלס קאנדידאט פון דער סאציאליסטישער פארטיי און נים אלס איר.

דער דאזיקער אומשטאנד, וואס דר. פיסטינער האט קאנדידאטירט אלס סאָ־ציאליסט און נים אלס איר, האט נים אפגעהאלטן דער רעגירונג פון צושרייבן דעם דר. פיסטינער אויף דעם חשבון פון די צוויי אידישע מאנדאטן, וואס די בוקאָווינער אידן האבן געזאָלט באקומען לויט דער פראָפארציע.

נאָך דעם טויט פון דר. פיסטינער, בעת די רעגירונג האט אויסגעשריבן נייע וואלן, איז די פראגע פונ'ם צווייטן אי־דישן מאנדאט אין בוקאָווינע געווארן ווידער אקטועל.

די רעגירונג, וועלכע וואלט באדארפט מאנירעגירונג האט זיך געקאנט שטיצן אין דעם נייעם פארלאמענט אויף א מער־הייט פון כמעט נייניצן פראָצענט פון אלע מאנדאטן.

אויף די מינאָריטעטן האבן דאן, לויט דעם געשלאָסענעם אפמאך, געקראָגן א ענטשפרעכנדע צאָל פון מאנדאטן. די אידן פון טראנסילוואניע האבן געקראָגן צוויי מאנדאטן, די אידן פון בעסאראביע איין מאנדאט און די אידן פון בוקאָווי־נע, וועלכע האבן געזאָלט קריגן צוויי מאנדאטן, האבן אין דער ווירקלאכקייט באקומען איין מאנדאט, ווארום דאס צווייטע אידישע מאנדאט האט די רעגי־רונג געגעבן דעם דערמאנטן סאציאליסט דר. יעקב פיסטינער, וועלכער איז ארויסגעטראטן אלס קאנדידאט פון דער סאציאליסטישער פארטיי און נים אלס איר.

דער דאזיקער אומשטאנד, וואס דר. פיסטינער האט קאנדידאטירט אלס סאָ־ציאליסט און נים אלס איר, האט נים אפגעהאלטן דער רעגירונג פון צושרייבן דעם דר. פיסטינער אויף דעם חשבון פון די צוויי אידישע מאנדאטן, וואס די בוקאָווינער אידן האבן געזאָלט באקומען לויט דער פראָפארציע.

נאָך דעם טויט פון דר. פיסטינער, בעת די רעגירונג האט אויסגעשריבן נייע וואלן, איז די פראגע פונ'ם צווייטן אי־דישן מאנדאט אין בוקאָווינע געווארן ווידער אקטועל.

די רעגירונג, וועלכע וואלט באדארפט לכל הדעות שטיצן א ריינע אידישע קאנ־דידאטור, ווייל דער פריי געוואָרענער מאנדאט האט שטענדיק באלאנגט צו אידן, האט זיך געמאכט נים וויסנדיק. אדרבא, די רעגירונג האט געגעבן אנצור הערן, אז אפילו די קאנדידאטור פון א אידישן סאציאליסטן איז איר נים אינ־נאנצן ניחא, און זי איז געווארן א ביסל וויניכער ערשט דאן, ווען די סאציאל דע־מאקראטישע פארטיי האט באשלאָסן צו קאנדידירן נים קיין אידישן סאציא־ליסט נאר א סאציאליסט, "אן אמת'ן רומענער.

אט די דאזיקע שטעלונג פון דער רע־גירונג צו די איבערגענומענע התחייבות'ן לגבי אידן פון איין זייט און דאס נים דערפילן פון א נאנצער רייע אנדערע פארשפרעכונגען וואס זי האט געגעבן צו די נאציאנאלע מינדערהייטן פון דער ערהייטן.

עס האבן זיך אויף געפונען א נאנצע רייע פון מה־יפית־אידן, אדער די אזוי גערופענע "איינגעשריבענע אידן" דאס זיינען יענע יאהודים, וואס זיינען פאר־שריבן אלס רוטענער און באלאנגען צו די רומענישע פארטייען. אט די אהבתי־את־הפריץ־אידן, האבן אויפגעהויבן שרעקלאכן וויצעקו דערהערנדיק וועגן דער גרינדונג פון דעם מינדערהייט בלאָק, זיי האבן אויך נים געזאטלעוועט מיט בל־בולים און רכילות'ן קענן דעם אינציא־טער פון דעם בלאָק, דר. מאיר עבנער, וועמען זיי האבן באשולדיקט נים מער און נים ווייניקער ווי אין פארראט קעגן דער מלוכה. אבער אלע די מסירות און רכילות'ן האבן נים אפגעשראָקן, נים דעם דר. עבנער און נים די פירער פון די דייטשן און אוקראינער, וועלכע האבן גרינדונג פון דעם מינדערהייט בלאָק, זיי האבן אויך נים געזאטלעוועט מיט בל־בולים און רכילות'ן קענן דעם אינציא־טער פון דעם בלאָק, דר. מאיר עבנער, וועמען זיי האבן באשולדיקט נים מער און נים ווייניקער ווי אין פארראט קעגן דער מלוכה. אבער אלע די מסירות און רכילות'ן האבן נים אפגעשראָקן, נים דעם דר. עבנער און נים די פירער פון די דייטשן און אוקראינער, וועלכע האבן סוף כל סוף געבילדעט דעם בלאָק פון די מינאָריטעטן און געמיינזאם ארויס אין דעם קאמף אויף אפצוהיטן די רעכט פון די מינדערהייטן.

אין דעם קאָמוניקאט וואס סענאטאר דר. עבנער האט ארויס געלאזט צו דער אידישער באפעלקערונג, ווערט געזאגט: אז אלע פארטייען, וואס קומען פארלאנ־גען אידישע שטימען האבן נים קיין רעכט דאס צו טאָן, ווארום אלע פארטייען האבן שוין רעגירט און אלע האבן בגונג די אידן נים געהאלטן זייערע הבטחות, פאר די אידן בלייבט דעריבער נאָך דער איינ־ציקער וועג פון צענויפשליסן זיך אין קאמף מיט אלע אנדערע מינדערהייטן וואס לעבן דאָ אין לאנד און וועמעס איג־טערעסן עס ליגן אויף דער זעלבער אי־נערפאליטישער ליניע ווי די אינטערעסן פון די אידן.

אז דער נשאפענער בלאָק האט נע־פונען דעם געהעריקן רעזאנאנץ ביי אלע מינדערהייטן איז צו זעען פון די לעצטע פארלאמענט וואלן, וואס זיינען דא פאר־געקומען סוף אנווארן, דר. י. דער קאנ־דידאט פון די מינדערהייטן, דר. שקראָ־בא, איז דערוויילט געווארן מיט א גרויס־סער מערהייט און די אנדערע פינף קאנדידאטן, בתוכם דער קאנדידאט וועל־כען עס האט געשטיצט דר רעגירונג, האָ־בען געלעגן אויף א גרויסע מפלה.

וועגן די רעגירונג לערנען פון דער לעצטער מפלה און זי וועט ענדלאך רע־ווידירן איר שטעלונג לגבי די מינדער־הייטן און באזונדערס לגבי דער אידישער מינדערהייט דא אין לאנד? . . .

דאס וועט די צוקונפט ווייזן.

טשערנאָווץ, פעברואר, 1931.

"איטא".

פורים אין ארץ־ישראל

(א פאר שטריכן)

פון ז. קאטלער, ירשולים

שפייזער פונ'ם לאנד זיינען נים אייוואן, יאנעק און פריץ, נאר אידישע חלוצים און חלוצות, — דא לעבן אויף צוזאמען מיט דעם פאלק אויף זיינע בעסטע, שענסטע און הייליקסטע טראדיציעס, מנהגים און זיטן, זאנגאר די יעניקע, איבער וועלכע די אידן אין גלות, אפילו די בעסטע און איבערגעבנסטע, האבן זיך שוין לאנג פארגעסן, טאקע צוליב דער אזוי שרעק־לאכער ווירקונג פונ'ם שווערן גלות.

"חמשה עשר בשבט" און די אזוי לאנג פארגעסענע "בכורים" זיינען דא, דער־הויפט אויפ'ן נאציאנאלן באדן, די שענ־סטע און גייסטרייכסטע קינדער ימים־טובים געווארן. ס'איז שוין נעמאכט גע־ווארן א פארזוך, אין עפק יזרעאל, צו אויפלעבן אויף דעם יום־טוב פון "ט'ו באב", אלס קינדער יום־טוב!

און פורים?

נים בלויז אין דער אזוי יונגנס און ריין אידישער תל־אביב, אבער אויף אין די האלב באנייטע און האלב אור־אלטע ירושלים, חיפה און טבריה, — אומע־טום! אין אלע אידישע צענטערן און ישובים איבער נאנץ ארץ־ישראל, אין דאָרף ווי אין שטאָט, ווערט דער פורים יום־טוב געפייערט מיט פיל, פיל מערער פאראד, נייטסט אין פרייד, אלס ער אין ווען געפייערט געווארן אין גלות, אפילו אין די ריין אידישע צענטערן און אין די בעסטע "אמאליקע צייטן".

און האט אין דעם גרויסן פארענינ, מען מעג אפילו זאגן: דאס גרויסע גליק צו בייזעלען דעם אנאניזירטן פורים קאר־ניוואל אין תל־אביב, אדער די ניט אר־גאניזירטע, און דערביער נאָך שענערע און פריידיקערע, פורים מארשן פון די אידישע מאסן אין ירושלים, חיפה, טבר־יה און ר. ג. דאן זעט איר בחוש ווי אזוי דער נשמה'דיקער בראן פון אונזער אויפ־לעבונגס־אידעאל און זיין פארווירקלא־כונג, האט צעשמאלצן און געבראכן דאס גלות־אייז, וואס האט באלד צוויי טויי־זענט יאר געדריקט און געשטיקט אונזער ברענענדיקע לוסט צו פרייד, אונזער שטארקן לעבנס צו פרייהייט און עלבנס־שטענדיקייט, און אונזע גלענצנדע טע־טיקייט צו פארברייטנען אונ'ז זיך אויפ־יושבים איבער אונז אין ארץ־ישראל, אין דאָרף ווי אין שטאָט, ווערט דער פורים יום־טוב געפייערט מיט פיל, פיל מערער פאראד, נייטסט אין פרייד, אלס ער איז ווען געפייערט געווארן אין גלות, אפילו אין די ריין אידישע צענטערן און אין די בעסטע "אמאליקע צייטן".

און האט אין דעם גרויסן פארענינ, מען מעג אפילו זאגן: דאס גרויסע גליק צו בייזעלען דעם אנאניזירטן פורים קאר־ניוואל אין תל־אביב, אדער די ניט אר־גאניזירטע, און דערביער נאָך שענערע און פריידיקערע, פורים מארשן פון די אידישע מאסן אין ירושלים, חיפה, טבר־יה און ר. ג. דאן זעט איר בחוש ווי אזוי דער נשמה'דיקער בראן פון אונזער אויפ־לעבונגס־אידעאל און זיין פארווירקלא־כונג, האט צעשמאלצן און געבראכן דאס גלות־אייז, וואס האט באלד צוויי טויי־זענט יאר געדריקט און געשטיקט אונזער ברענענדיקע לוסט צו פרייד, אונזער שטארקן לעבנס צו פרייהייט און עלבנס־שטענדיקייט, און אונזע גלענצנדע טע־טיקייט צו פארברייטנען אונ'ז זיך אויפ־יושבים איבער אונז אין ארץ־ישראל, אין דאָרף ווי אין שטאָט, ווערט דער פורים יום־טוב געפייערט מיט פיל, פיל מערער פאראד, נייטסט אין פרייד, אלס ער איז ווען געפייערט געווארן אין גלות, אפילו אין די ריין אידישע צענטערן און אין די בעסטע "אמאליקע צייטן".

דאס איז א שמחה פון א זייט טויזנ־טער געפאנגענעם אין קייטן געקאָ־ווטן פאלק, וואס האט זיך ענדלאך באַ־פרייט פון זיין תפיסה אין פון די קייר־טען, און ס'יאגט זיך צו אויפזוכן און געפינען זיין פארלאָרן גליק.

דערביער איז דא דער יום־טוב פור־רים אזוי ענג פארבונדן מיט דעם גאולה־נעראקן און מיט דער ארבעט פאר נאר פון נאוליתהעם.

און דערביער איז דא די שמחת פורים אזוי אלגעמיין ברויזנדיק, אזוי נשמה'דיק שיין, אזו

1 טאָג
נעדיינקט אז מיר קאָנען אייך געבן דריי קליינינג אָדער פאַרבן
באַדינונג אויב איר פאַרלאַנגט, אין אַלע אייערע
37 266, PERTH DYE WORKS LTD. נ. ב. פערסנאַי, מענעדזשער

מיט א בליץ בורד טעקסי
טעלעפאָנירט 24 511 און 24 521

50c איר קאָנט פאָרן פאַר
פון אירגענד וועלכן מייל פון נאַרט ענד ביז צום צענטער פון שטאָט.
הערי לייאָן, מענעדזשער

קאַלגאַרי CALGARY קאַלגאַרי

פראַדקין און שומיאַטשער
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריס
611 גריין עקסטשענדזש בילדינג
אפיס טעלעפאָנען:
M 7110 M 7148
רעזידענס טעלעפאָן M 1975
FRADKIN & SHUMIATCHER
Barristers, Solicitors, Etc.
Calgary Alberta

NUBONE CORSET CO.
נעמאַכט צום מאַס און
סעמי קאַסטאָם
MRS. R. A. BROTHERTON
313 Leeson & Lineham Blk.
M2759 or W4988.
CALGARY, ALTA.

WINDSOR BOWLING ALLEYS
330A 8th Ave. W.
(Under Ingratian's Shoe Store)
פאַר רעזערוואַציעס
טעלעפאָנירט 4589 עס.

Stewart Motors
328 9th Ave. E.
M7273
אוטאָ ריפּעירס
גען, אויל, אַקסעסאָריס
פּערזענלאַכע באַדינונג

ווען אין קאַלגאַרי
פאַרפאָרט אין
האָטעל נאָבל
רייטס $1.00 און העכער
באַדינונג און באַקוועמלאַכקייט אין אונזער מאָטאָ
מאָדערנער רעסטאָראַן אין פאַרבינדונג א "באַס" באַנענט צו יעדער צייט
H. H. ADAMS, Mgr.

HUTTONS
131-11th Ave. West
מיר ספּעציאַליזירן זיך אין עלעקטריק ריפּעירס
פאַר אייער אוטאָמאָביל
דזשענעראַלס, סטאַרטערס, מאָטענטאָס בעטעריס, ספּארק פּלאָגס, קאָיל און עלעקטרישע טיילן צו פאַרקויפן
PHONE M 5895
מעיל אָרדערס שנעל אויסגעפילט

DENCH CARTAGE
טעלעפאָן אַדרס 212
קאַלגאַרי 3049עס. עדמאָנטאָן 28 212
טענלאַכע פראַכט עקספּרעס צווישן קאַלגאַרי און עדמאָנטאָן
We Handle All Classes of Freight

מיר זיינען די איינציגע אויסליסלאַכע מאַנופעקטשורערס פון
מאָנומענטן
אין קאַלגאַרי
איידער איר באַשליסט צו קויפן א מצבה פאַר אייערע ליבע און טייערע, קומט און זעט אונז, עס וועט זיך אייך באַצאָלן
THE McDONALD GRANITE CO. LTD.
2313 Second Street East
CALGARY
Phone M 3305 — Res. M 2130

M 3433 M 9944
Bennett's 50c Taxi
24 שטונדן באַדינונג
חתונה און שאַפינג טריפּס, $2 א שעה
פּוירסי בענעט, מענעדזשער
224 זיבעטע עוועניו, איסט
טעלעפאָנירט פאַר זאַך רייסט

G. A. BECKEN
דילער אין
פּומער, אייער און קעז
STALL NO. 27 אין נייעם מאַרקעט

קאַלגאַרי קאַלגאַרי
מר. הענרי זיסקינד
איז דער קאַרעספּאָנדענט פון פאַרטרעטער פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.
מיר בעטן אַלע סעקרעטאַרן פון די קאַלגאַריער אָרגאַניזאַציעס צו איבערגעבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. הענרי זיסקינד, 109 זיבעטע עוועניו, איסט, וועלכער איז אויך באַפולמעכטיקט אָנצונעמען סובסקריפּשאָנס פאַר "דאָס אידישע וואָרט".
שרייבט אָדער טעלעפאָנירט צו אים:
W 1733

דר. ל. רוזין
913 HERALD BLDG.
טעלעפאָנירט
אפיס, 3355 עס. רעז. 4747 עס.

פּוירנעס פאַרריכט און אַריינגעשטעלט
H. L. MOORE
SHEET METAL WORKS
Rear 115-7th Ave. West
דזשענעראַל טינסמיטינג, רינוועס
Office Ph M 1424 Res. L 1984
CALGARY, ALTA.

ALICE MURDOCH
טאַנץ סקול
515 14th Ave. W.
M4131

טעמפּלטאָנס לטד.
מיר האָבן געעפנט איינעם פון די פיינסטע
קליינינג פּלענטס
אין קאַנאַדע.
מיר גאַראַנטירן ערשט קלאַסיקע אַרבעט, און אייער פולסטע צופרידענהייט
רופט אונז, און מיר וועלן קומען נעמען אייער אָרדער.
Templeton's Ltd.
615-17 Ave. West
Phone M6191 CALGARY

Jensen's Transfer Co. Ltd.
רעגולערע טענלאַכע באַדינונג
— קאַלגאַרי —
אַקאָמאָדאַט, בלעק דיימאָנד, טוירנער וועלי,
קראָספילד — קאַרסטעירס
רופט אונז בלוין אַפּ. מיר פירן אַלצדינג איבעראַל
לייוסטאַק — מאַשינען — פּראַכט און עקספּרעס
Office and Warehouse Phone M5347
323 - 11th Ave. East

THE PAGODA SHOP
610-1ST ST. WEST PH M9189
אויסשליסלאַכע
אַריענטאַלישע און אייראָפּעאישע אימפּאָרטירונגען
די פיינסטע מתנות צו די נידעריקסטע פּרייזן.

ALBERTA BATTERY COMPANY
מאַנופעקטשורערס פון
איי. בי. סי. בעטעריס
סערוויס אויף אַלע מאַרקס
422-9 Ave. East M 4485

CHICAGO RADIATOR & FENDER CO.
שטעלט זיך אָפּ דאָ פאַר חויך־קלאַסיקער ראַדיאָ, פענדער און באַרי אַרבעט
1314A-1st W., Calgary, Alta.
Ph M 5766 J. McLEOD, Prop.

ERNEST LUTZ
125-14th Ave. East Ph. M7636
CALGARY, ALTA.
אויסגראָבונג — שטיין אַרבעט
ציגל — קאָנקריט און לאָון אַרבעט

שאַפ טעלעפאָן אי. 5401
GOODWIN & BOND
Res. E 5393 Res. E 5596
דזשענעראַל בלעקסמיטס
אָרנאַמענטאַלע אייזנאַרבעט א. א.
805 14th St. East, Calgary, Alta.

אַלע האָבן ליב גוטע פיש
מיר האָבן די בעסטע פיש צו יעדער צייט. גיט אונז אייער נעקסטן אָרדער.
פּרובירט
אונזערע גערויכערטע לאַקס און געזאַלצענע הערינג
אין
Billingsgate Fish Markets
M 1089 4 Stores: M 9230
222-8th Ave. E.; 107-7th Ave. W.
835-17 Ave. W., W 1605
Sanitary Mkt, Cor. 3 St., 7 Ave. W.

באַני קאַט
אַנאַנסירט, אז ער האָט דערעפנט א גאַראַדזש ביזנעס אין
409 דריטע סטריט וועסט
Phone M 3303
ספּעציאַליזירט זיך אין דזשענעראַל ריפּעירס אויף אַלע סאָרטן קאַרס.

MAC'S MACHINE SHOP
823 10th Ave., West
CALGARY, ALTA.
אַלגעמיינע מאַשין אַרבעט
עלעקטריק און אַסיטילין וועלדינג
אַקסי־אַסיטילין. ערשט קלאַסיקע באַדינונג
PHONE M 5052

FANNY SHUMIATCHER ZISKIN
פידל לערערן
ספּעציאַליזירט מיט אַנפאַנגער
סטודיאָ: 307 פּרעזידענט אַפּאַרטמענטס
טעלעפאָן עס. 1733
307 President Apt.

Gallaghans Bakery
מיר נוצן ניט קיינע שמאַלצן אין אונזער ברויט
נאָר קאָמאָן סיד אויל
פאַרקויפט אין אַלע סטאָרס
באַמערקט אונזער נייע סטאָר אין
SANITARY MARKET
Cor. 3rd St. and 7th Ave.

איך וועל איבערקוקן אייער דזשאָב און אייך געבן א פּרייז צו יעדער צייט
G. J. FITZGERALD
פּלאָמבער און גאַז פיטינג
898 9th Ave. East Phone E 5792
CALGARY

JACKSON'S WELDING
בלעקסמיטינג
עלעקטריק און אַסעטילין וועלדינג
816 NINTH AVE., W.
Phones: M1998 — S0014
CALGARY :: ALBERTA

ALF WELDING SHOP
231-7th Ave. East
PHONE M9493
אַלע סאָרטן מעטאַל פאַרריכט
צופרידנשטעלנדע אָוטאָמאָביל אַרבעט
א ספּעציאַליטעט

וועלוועט מאַטאַר אויל
איז ספּעציעל געמאַכט אויסצוהאַלטן מעטאַל שווערייקייט, דערפאַר שטייט עס אויס הויך און איז פּערפעקט גאַנאַילט ביז'ן לעצטן מייל
מיר פאַרקויפן פון 5 גאַלאָן ביז א פאַרלאַט
VELVET OIL COMPANY
W3011—1944-8 Tenth Ave., W.—W3193
CALGARY

Academy Golf Course
(אינווייניק)
דאָס נייסטע אין גאָלף
CHAS. E. SUFFEL, Prop.
620 8th Ave. W. Penley's Academy

DALES
Hot Roast Chickens
4טע סטריט וועסט, אַנטקעגן אימאַנס.
ביי דער סיין פון דעם גאַלדענעם האָן.

CASCADE CAFE
CALGARY and BANFF
811 CENTRE STREET
Calgary, Alta.
איינער פון די סאַמע מאָדערנע, סאַניטאַרע און אָפּ טו דייט רעסטאָראַנטן
ספּעשל לאָנטשעאָן 40 סענט
דינערס צו צוציענדריקע פּרייזן
GEORGE ANDREWS, Mgr.

מאַכט זיך גרייט פאַר דעם ווינטער
האָט יוני וועטער אין מיטן ווינטער דורך נוצן א
טאָרריד זאָן
שטאָלענע פירנעס
אין אייער היים
יעדע פיטשור וואָס פאַרויכערט מער הייטישע באַקוועמלאַכקייט און א סך לייכטער צו אָפּערירן אין אינקאַרירט אין דער קאָנסטרוקציע פון די דאָזיקע פירנעס.
זעט זיי אין אונזער שאורום.
Foulds & Booth Ltd.
Sheet Metal and Roofing Contractors
1010 12TH AVE. WEST
Phone W2887

ספּעשלס לײדיס שיך
רייצנדער נייער סטייל
$3.95 $2.95 $4.95
גרעסערע ווערטן פאַר מענער, פרויען און קינדער
STAR SHOE STORE
123 8th Ave. West, Calgary

א פיינער פלייוואָר פאַר פיינערע געשמאַקן
סערווירט
קאַלגאַרי
דראַי
דזשינדזשער אייל
CALGARY BREWING & MALTING CO. LTD.

אויב איר בויט, איז אייער קרעדיט גוט מיט אונז
איר קאָנט קויפן אויף מאָנאַטלאַכע אָפּצאָלונגען אונזערע פרייזן זיינען נידעריקער
אַראַנזשירט מיט אונזער הויפּט אפיס
200 TRADERS BUILDING
אָדער יאָרד
10 AVE. 9 ST. WEST
CROWN LUMBER CO., LTD.

דער סאַניטאַרי אינזשינער
INCOMPLETE PLUMBING
היינט דער דאָזיקער וואָלקאַן איבער די פריידן פון אייער היים? לאָזט אונז פאַרריכטן אייער פּלאָמבינג און מאַכן אייער היים מאָדערנע. איר זאָלט זיך נאָכפרעגן וועגן דעם ווי ווייניק עס וועט אייך קאָסטן.
א באַד א טאָג
האַלט אייך תמיד שטאַרק און קרעפטיק
F. H. LEPPER & CO.
604A CENTRE ST. M 1913

קאַלגאַריער נאַטיצן

דער בשותפות'דיקער קאָמיטעט פון קאָמיוניטי צענטער און דער פּרץ שול, אַרבעטן טיכטיק אויף דעם גרויסן באַזאַר, אויף וועלכן מען ריכט זיך, אז דעם יאָר זאָל זיין א גרויסער דערפאָלג, אויך די קווינס, פרוי מ. גראַבערמאַן, פרוי ל. פּאַפּערני, טוען יעדערער אויף זיין צד, מיט זייערע פריינט, אַרבעטן צו שאַפן א רעקאָרד סומע דאָס יאָר. עס איז א געזונטער צושטאַנד וואָס ביידע אָרגאַניזאַציעס טרען אַרבעט באַהדות, ווייל, נאָך אַלעמען איז די אַרבעט אויסגעטיילט און מען קאָן מערער אויפטאָן. דער פאָרזיצער פון "קאָמיוניטי קווין" איז ב. גראַבערמאַן, און פאָרזיצער פון פּרץ־שול "קווין", איז מר. הערי סמיט.

* * *

מר. מאָרים גראַבערמאַן האָט געגעבן איין אָוונט ביי זיך אין דער היים און $90 איז געשאַפן געוואָרן פאַר דער קווין, מרס. גראַבערמאַן.

* * *

די הינע הדסה אָרגאַניזאַציע האָט געהאַט א מיטינג, וואו עס זיינען פאַראַנדלט געוואָרן פראַגן וועגן דעם צוקונפטיקן קאָמפּיין. מיס קווייניע לאָרענס האָט געשפּילט 2 פּיאַנאָ סאָלאָ נומערן, און ה. זיסקינד האָט פאַרגעלעזן דריי לידער פון משה קולבאַק און א מעשה מיט דריי שטעט און שלומעליכס. דער עולם האָט זייער גוט פאַרבראַכט.

* * *

צום הירשביין באַנקעט זיינען געקומען פון עדמאָנטאָן מר. און מרס. לעווין, מרס. מאַרגאַלים און פרוי דר. רודין.

* * *

מר. און מרס. נאַוויקאָוו, עקזעקוטיוו מיטגלידער פון שול, האָבן געגעבן א זייגונגס פאַר די הירשביינס.

* * *

מר. ל. פּאַפּערני האָט געגעבן אַן אָוונט פאַר א צאָל פריינט, וואו עס איז געשאַפן געוואָרן $80 פאַר דער קווין פון פּרץ־שול.

* * *

מר. און מרס. סעם שיינין האָבן געגעבן אַן אָוונט לכבוד פרוי דר. רודין.

* * *

דער קאַלגאַריער געזאַנגס פאַראיין פאַרגרעסערט זיך. עס זיינען שוין געקומען 12 מענער מיט פיינע שטימען, און האָבן געהאַט זייער ערשטע פּראָבע. דער געזאַנגס פאַראיין גרייט זיך צו א קאָנצערט אין חודש מאַי. דער פאָרזיצער פון דער סעקציע לאָזט וויסן אַלע מענער און פרויען, אז די וועלכע ווילן זיך אַנשליסן אין כאָר, זאָל טעלעפאָנירן אין פּרץ שול, און זיך גלייך פאַרשרייבן.

* * *

די קולטור געזעלשאַפט אַנגאַשירט יאַשאַ גאַלפּערין, צו אָרגאַניזירן אַן אָרקעסטער פון די קינדער פון פּרץ שול.

* * *

מר. און מרס. בערקאָוו פון עדמאָנטאָן זיינען פאַר א באַזוך אין קאַלגאַרי.

* * *

די יונגע הדסה אָרגאַניזאַציע, וועט אויספירן די "גרין מעדאָוו'ס — "גרינע פעלדער" פון פּרץ הירשביין. מרס. זענגס בערקאָוו וועט אויספירן די פאַרשטעלונג.

* * *

די קולטור געזעלשאַפט מאַכט פאַרבאַרייטונגען פאַר א קאָנצערט וואו עס וועט אויפגעפירט ווערן אַן איינאַקטער, און א מוזיקאַליש־ליטעראַרישע פּראָגראַם, אין פּרץ־שול.

פאַרוואָס זשע האָב איך געשווינען? און סילוויאַ איז נאָך אַלץ נישט געקומען.

ס'איז געווען שפּעט אין אָוונט, און בענדזשאַמין האָט באַשלאָסן צוצופאָרן צו זיין פאָטערס הויז. וואָס וועט ער דאָרט אַן? וואָס וועט ער מיט דעם אַנדערש מאַכן די לאַנג? ער אַליין האָט זיך ווענן דעם קיין רעכענונג ניט אָפּגעגעבן בעז. ער איז אַרומגעפאָרן די הויז פון אַלע זייטן. אין די צימערן איז געווען ליכטיק, ווייזט אויס אַז מען זיצט נאָך דאָרט. ער איז אַראָפּ פון דער מאַשין און ער האָט מיט שטילע טריט זיך פאָרגעגנג'עט צום הויז און ער האָט דערוויל באַטראַכט דעם גאַראַדזש: יאָ, ער איז פאַרשלאָסן. הייסט עס: די מאַשין איז אין אינווייניק. ער האָט דערווייל געכאַפּט א קוק צום צימער וואָס איז געווען איבערן גאַראַדזש. דאָרט פלעגט ער מאַכן עקספּערייז. ער האָט זיך דאָרט געהאַט איינגעאָרדענט אַלץ וואָס מען האָט באַדאַרפט. דאָרט האָט ער אויף דריינגעשטעלט א זאַפּע אום ער זאָל זיך קאָנען אָפּרוען אויף איר. איצט איז דאָרט געווען פינסטער. די טיר איז נעשטאַנען האַלב אָפן. קיינער קומט אַהין. נישט אריין . . . פאַרלאָזן . . . ליידיק. עס האָט אים פאַרקלעמפּט ביים האַרצן.

ער האָט זיך צוגע'נג'נג'עט צו די פענסטער, אָבער ער האָט גאָרנישט געקאָנט זעען. אַלע פענסטער זיינען געווען פאַרהאַנגען מיט קורטנס. ער האָט נישט געהערט קיין רעדן און קיין לאַכן. שטיל איז געווען אין שטוב . . . עס האָט אויסגעזען אַז דער אַלטער זיצט אין שטוב און מען שוויינט, געוויס איז דער אַלטער אין דער היים. די מאַשין איז דאָך אין גאַראַדזש . . . אָט פאַרוואָס זי האָט נישט געקאָנט אַוועקגיין.

(ווייטערעס קומט)

פילט שלעכט?

זייט ניט חיכלאַז ווען איר פריגט פּרוצלונג א קאַפּווייטיק, נעמט ארויס פון אייער פּאַקעט שנעלע הילף. אויב איר האָט ניט קיין אַספּירין מיט אייך, קויפט עס אין דער ערשטער דראַגסטאָר וואו איר קומט אריין. נעמט א טאַבלעט אָדער צוויי און ווערט פּסור פון דעם וויטיק. נעמט שנעל. מען גע־ווינט גאַרניט דורך וואַרטן צו זעען אויב דער וויטיק וועט אַליין ניט אַוועקגיין. עס קאָן ווערן ערנער! פאַר־וואָס אַפּלייגן הילף?

עס זיינען דאָ א סך צייטן ווען אַס־פּיריין טאַבלעטס וועלן "פאַרהיטן דעם טאָג". זיי וועלן שטענדיק פאַרלייכטערן א צעוויטיקטן קאָפּ. איינשטילן א צעוויטיקטן צאָן. וועלן באַפרייען פון פלאָגנדע וויטיקן פון ניוראַלדזשיאַ אָדער ניוריטיס. אָדער וועלן אָפּשטעלן א פּלוצלונגע פאַרקילונג. אפילו רומאַטיזם האָט פאַרלאָרן אירע טערערן פאַר די יעניקע וועלכע האָבן זיך אויסגעלערנט צו פאַרלאָזן זיך אויף די דאָזיקע טאַבלעטס.

שווייגקט מיט אַספּירין טאַבלעטס ביי דעם ערשטן פאַרראַכט פון א קראַנקע האַלז, און פאַרקלענערט די אַנטשטעקונג. ניט אַכטונג פאַר אַספּיריין אויף דער באַקס — און דעם וואַרט ע כ ט ע אין רויט. עכטע אַספּיריין טאַבלעטס דריקן ניט דאָס האַרץ.

BAYER ASPIRIN
געמאַכט אין קאַנאַדע.

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע
++++
פון א. ר.

זינדיק בלוט

(פאָרטזעצונג)

און וואָס איז דער וואונדער? יענע יענע איז אַזא שיינע, אַזא געזונטע און אַזא פרייליכע. אַז זי גייט זינגט עס אונ־טער אירע טרים. און איך, וואָס בין איך? א בלאַסע, א פאַרגרינטע, הויט און ביי־נער! איז וואָס זשע? וועל איך דען קאָנען אים צוציען צו זיך? וועל איך קאָנען? און איך בין דאָך אויך געווען א שיינע . . . צי האָב איך דען נישט נע'פּס'ט מיין געזונט און שייגקייט פון דער חתונה אַן? פאַר דער חתונה האָב איך דאָך געשיינט . . . אָבער וואָס קומט ארויס פון דעם אַלעס. און אַז איך בין געראָבט איז וואָס? אַז זיין האַרץ איז נישט מיט מיר . . .

איר האָט אַרומגעכאַפּט א שרעקלאַכע געפאַלנקייט. די געפאַלנקייט האָט איר שטיל און פאַרביסן אַזוי. געפיינקט, אַז זי האָט אפילו נישט געקנט וויינען, זי האָט פּשוט קיין כוח נישט געהאַט צו וויינען.

זי איז געזעסן און זי האָט איינגענאָן געציטערט ווי א בוים, וואָס איז דורכגע־נומען פון פראָסט און קאָן נישט אַוועק־גיין פון זיין אָרט, און קאָן נאָך קיין הילף נישט רופן און אַליין קאָן ער זיך אויף נישט פאַרטיידיקן.

ווי אַז אויסגעטריקנטער בוים איז איצט געווען קיידים נשמה, זי האָט אַוועקגעלייגט ביידע הענט אויפן פענ־סטער און זי האָט אויף זיי אָנגעשפּאַרט איר קאָפּ און זי האָט מיט אויסגעלאָשע־נע אויגן געקוקט ערגעץ ווייט־ווייט. זי האָט געקוקט אין איר אומגליקלאַך מול אריין און אין דעם תהום וואו זי האָט איר געזונטע יוגנט פאַרלאָרן, און זי האָט געפילט ווי די שוואַרצע נאַכט שטייט איבער איר א פינסטערע.

לאַנג, לאַנג איז זי אַזוי געזעסן. פון צייט צו צייט נאָר איז פון אונטער אירע ברעסען א ביטערער טרער אַראָפּגעפאַ־לען.

— — — — — — — — —

דעם זעלבן אָוונט האָט בענדזשאַמין געוואָרט אויף סילוויאַ'ן אין פאַרק.

דעם נאָכצן טאָג איז ער געווען זייער אומרואיק און ער האָט אויסגעזען אַזוי ווי ער וואָלט זיך ניט געפינען אין אַפּס פון די סטאָנס, נאָר ווי ער וואָלט גע־ווען ערגעץ אַנדערש. ווייט פון דאָנען. זיין גוף נאָר איז געווען אין אַפּס אַבער זיין נשמה איז דאָ נישט געווען. ער האָט אַלץ געטאָן, ער האָט אַלע פּאַפּירן געראָבט אין אָרדענונג, ער האָט דורכ־געקוקט די בילס און די אָרדערס. נאָר פון צייט צו צייט האָט ער אויפגעהויבן בען דעם קאָפּ און זיינע אויגן זיינען גע־בליבן שטיין ווי פאַרגליווערטע. ער האָט זיך איינגעקוקט אין דער ווייטקייט און פאַר זיינע אויגן איז געשטאַנען — סיל־וויאַ. ער האָט דעם נאָכצן טאָג כמעט גאָרניט געגעסן. ווען אַלע זיינען געגאַנגען עסן, איז ער אויך אַרויס פון אַפּס און ער האָט זיך אריינגעכאַפּט אין א קאַפע־טעריאַ. ער האָט עפּעס איבערגעכאַפּט און ער האָט נישט געפילט קיין טעם אין דעם עסן. דערנאָך האָט ער כסדר געוואַרט מיט אומגעדולד אויפן פאַרנאַכט און ער האָט אַלץ געטראַכט: וועט זי קומען? געוויס וועט זי קומען. אויב נאָר זי וועט זיך קאָנען אַרויסרייסן פון שטוב . . . געוויס, זי וועט שוין געפונען אַז אויס־רייד . . .

די אומגעדולד אין אים האָט גע־פלאַמט. ער איז געווען שטאַרק אומרו־איק און ער האָט זיך ענדלאָך דערוואַרט. ס'איז געוואָרן פאַרנאַכט. ער האָט צע־נויפגעלייגט די פאַפּירן אויף זיין דעסק און ער איז אַוועק פון זיין אפּס און ער איז גלייך אַריין אין א באַרבער שאָפּ. ער האָט געגעסן א "העיקאַס" און ער האָט גלאַט דאַזירט זיין פּנים און ער איז גלייך אַוועקאין פאַרק.

ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אויפן באַ־שטימטן אָרט, וואו זי פלעגן זיך אַמאָל טרעפן. דאָרט איז ער געשטאַנען מיט דער באַשיין און ער האָט געוואַרט.

שווער האָבן זיך געצויגן די שעה'ן. זיי האָבן זיך געצויגן אַזוי געלאַנגן, אַזוי לאַנג, עס איז געוואָרן נאַכט. אין פאַרק איז געוואָרן פינסטער און סילוויאַ איז נישט געקומען. אים איז שווער געווען צו שטיין כסדר אויף איין אָרט און ער איז אַלע ווײַלע אָפּגעפאָרן פון דעם באַ־שטימטן פּלאַץ, געפאָרן אַזוי, אַז ער זאָל דעם פּלאַץ נישט פאַרלירן פון אויג. ער האָט זיך אַלע ווײַלע אומגעקערט אַהין, געגליבן שטיין, געוואַרט, ווידער אָפּגע־פאָרן און ווידער צוריקגעקומען. עס איז געוואָרן שפּעטער און שפּעטער און זי איז נישט געקומען.

— וואָס זשע הייסט עס? — האָט ער געטראַכט — האָט זי אים אָפּגע־נאַרט? ווײַל זי מער נישט קומען, ווײַל זי זיך מיט אים נישט טרעפן? איז זי ווירקלאַך צופרידן מיטן אַלטן און זי האָט אין אים פאַרגעסן? הייסט עס, אַז זי לאַכט זיך אויס פון אים?

אַז אַזוי טראַכטנדיק האָט אים א היץ באַשלאָגן. עפּעס א־ווילדער רעווען פון כעס האָט זיך אין אים אויפגעהויבן. נאָר באַלד האָט ער צוריקט געטראַכט:

— וואָס אָפּגענאַרט! ווען אָפּגע־נאַרט? ! וואָס פאַלט מיר איין? ! זי האָט מיר דען צוגעזאָגט צו קומען? זי האָט דאָך מיר גאָרנישט צוגעזאָגט צו קומען? זי האָט דאָך מיר גאָרנישט צו־געזאָגט. זי וואָלט געוויס געקומען נאָר סמתם קאָן זי נישט, דער אַלטער איז געוויס אין דער היים און ער היט איר אירע טרים. איז וואָס זשע קאָן זי טאָן?

און ער האָט זיך פאַרגעשטעלט ווי זי זיצט דאָרט אַן אומרואיקע, א צערו־ערטע, א פאַרבייגטקע און וואַרט אַז דער אַלטער זאָל ערגעץ אַוועקגיין. זי איז אַזש בלייך און דער שטערן איז ביי איר געקנייטשט, נאָר דער אַלטער זיצט דוקא אין שטוב, ווײַל דוקא נישט אַוועק־גיין. ער לייגט זיך דאָרט אויף דער ווייר־סער קאַנאַפּע און ער קוקט זיך אַריין אין א צייטונג . . . קוקט און רויכערט סיגאַר און סילוויאַ זיצט א דערשלאָגענע — אַן אומגליקלאַכע . . .

אים האָט אַרומגעכאַפּט א גרויס רח־מנות אויף איר, וואָס איז געפאָנען אין דער נעץ פון דעם אַלטן און זיין ליבע צו איר האָט איצט געשריגן פון אַלע זיינע גלידער. ער האָט געפילט ווי דאָס האַרץ נייט אים אויס פון ביינקשאַפט צו איר און ער האָט שטיל געשעפּטשעט רופנדיק איר:

— סילוויאַ! סילוויאַ!

ער איז געוואָרן אין כעס אויף זיך און ער האָט זיך געגומען מאַכן פאַרוויר־פע:

— איך בין א טויגעניכטס! איך בין אַן אויסוואורף! ווי אַזוי . . . ווי אַזוי האָב איך דערלאָזט צו דעם. אַז סילוויאַ זאָל אַריינפאַלן אין דעם אַלטנס הענט! פאַרוואָס האָב איך עס דערלאָזט? פאַרוואָס בין איך ניט געקומען צו סיל־וויאַ'ן און צו איר געזאָגט:

— קום, סילוויאַ טייערע. לאָמיר אַנטלויפן אין דער עק וועלט און מיר וועלן דאָרט גליקלאַך זיין. זי האָט דאָך נאָר אויף דעם געוואַרט, זי וואָלט דאָך מיט מיר געגאַנגען . . . איז וואָס זשע?

(ווייטערעס קומט)

ASPIRIN

לאָכן
געזונט!
ווען געזונט לאָכן
אויף
קולטורעלן
אַלקס
נצערט
גרויסע קינסטלער
דור פעקער
אַלט באַרימטער "הביטה"
טרופּע
שאַ ראַפעל
אַמעריקאַנער גענעראַלער
קינסטלער
א פאַגאַראַס פון
חסידישע
געזאַנג.
נעקשע און פאַלקס
געזאַנג.
רעציטאַציעס
קאָמעדיעס
שפּריצן און שאַרזשן
מאַרץ 8טן
8.45 אָוונט
אין
נס טעאַטער
קאַרטלאַך צו באַקומען
די מיטגלידער פון איד.
אַרב. פאַרב. בר. 20.

ברודער מאָרד

געכסס אינטערעסאנטע און שפּאַנענדע ראָמאַן

(פאָרטזעצונג)

— איך בין אויך קיין היגער, אבער איך וואוין שוין דא זייט א שטיקל צייט. — האָט גראף אלפרעד געענטפערט.

— נו, ווי געפעלט אייך שיקאגא ?

— גראף אלפרעד האָט פארצויגן מיט די אקסל.

— איך ווייס אליין ניט וואס אייך צו ענטפערן.

— אך, איך האב גאר פארגעסן, אז אן ענגלענדער האָט פיינט צו ריידן מיט א מענשן, וועלכן ער קאן ניט. דערלויבט מיר דאריבער זיך פארצושטעלן. איך היים ווי ליאם גרינלאנד און בין געווען פראפעסאר פון מאטעמאטיק אין דער אוניווערסיטעט פון אקספארד.

מיט די דאזיקע ווערטער האָט ער דערלאנגט גראף אלפרעד זיין וויזיט־קארטע. דאָס האָט געווירקט, דער נאמען "פראפעסאר" האָט געווירקט.

— און איך בין גראף אלפרעד טשעוויק, — האָט דער צווייטער געענטפערט און האָט דערלאנגט דעם פראפעסאר זיין קארטע.

— דאָס פרייט מיך, — האָט דער פראפעסאר אויסגערופן, — איך בין העכסט צופרידן, זאגאר גליקלאך צו טרעפן אין אמעריקע אן עכטן אריסטאקראט פון ענגלאנד. מען ווערט ביי זיך פעסטער, ווען מען באנעגנט א לאנדסמאן און נאך פון א גוטער פאמיליע.

גראף אלפרעד האָט זיך אויפגעהויבן פון זיין שטול.

— איך גייט שו יזאוועק, הער גראף ?

—איך האב קיין צייט, — האָט ער געענטפערט נאכדעמ.

— דאָס איז א שאד ! — איך האב געוואלט אביסל פלוידערן מיט א לאנדסמאן. ווען איר מיר פלייבט דערלויבן אייך צו באזוכן ?

— איך וועט מיך ניט טרעפן אין דער היים. איך בין זעלן אין שטוב.

—איר זאלט וועלן זיין אזוי פריינדלאך און קומען צו מיר. וואלט איך אייך זייער דאנקבאר געווען. אין שיקאגא זיינען מיר דאך ביידע עלנטע און פרעמדע.

— וואו וואוינט איר דען ? — האָט גראף אלפרעד געפרעגט.

—איך וואוין אין אווידיטאריום האָטעל, אויפן צענטן שטאק, צימער נומער 23.

מיט די דאזיקע ווערטער האָט דער פראפעסאר ארויסגענומען א צווייטע וויזיט קארטע און האָט דארויף אנגעשריבן מיט א בליישטיפט, וואו ער וואוינט. גראף אלפרעד האָט צוגענומען די וויזיט קארטע.

— נו, פרעג איך דיך, איז אונזער דזשאנסאן נישט קיין טויגעניכטס ? — האָט דער רויטער ענגלענדער געזאגט צו זיין קאמעראד, ער זעט אוזן גוט און וויל זיך ניט לאזן דערקענען ? פאר וואס ניט ער צו אוזן ניט קיין וואונק אפילו ?

— איך דענק, אז מיר זאלן צו גיין צו אלס און לאזן זיך דערקענען .

— ווען ער וויל ניט, ווייס ער דאך וואס ער טוט.

דער פראפעסאר האָט אויסגעטרונקען זיין גלאז ביר און איז ארויסגעגאנגען. ביידע ענגלענדער האבן זיך אויפגעהויבן פון זייערע פלעצער און זיינען אים נאכגעגאנגען.

—וועמען זאלן מיר איצט נאכגיין ? — האָט דער רויטער געפרעגט, — גראף אלפרעד אונזער באנקיר ?

זיי האבן אנגעהויבן נאכצוגיין דעם פראפעסאר.

א מיאוס'ער טעות

שיקאגא איז איינע פון די זאנדערבארסטע שטעט אין דער גאנצער וועלט. זי איז באריכט ניט נאר מיט האנדל, זאנדערן אויך מיט אייניקע איינגטימלאכקייטן, וועלכע מען געפינט אין קיין אנדערער שטאט.

איינע פון די דאזיקע איינגטימלאכקייטן איז דאס בויען הויכע געביידעס פון פופציק־זעכציק שטאק. דאס פאלק האט גאנץ ריכטיק א נאמען געגעבן די דאזיקע געביידעס (סקיי סקרעפער) (הימעל קראצער). ווייל עס ווייזט זיך ווירקלאך אויס, אז די דאזיקע געביידעס קראצן דעם הימל מיט זייערע הויכע שפיצן.

אונזערע צוויי ענגלענדער זיינען צוגעקומען צו איינעם פון די עלעווייטערס, וועלכער איז שוין געווען פול געפאקט מיט מענשן, ווי הערינג אין א פעסל, און האבן געזאגט דעם נעגער, וועלכער טרייבט דעם עלעווייטאר, ער זאל זיי ווייזן דאס צימער 326.

א רוק מיט דער אייזערנער טיר, א דריי מיט דעם קנעפל און דער עלעווייטער איז געלאפן שנעל בין ער איז געבליבן שטיין און דער נעגער האט געזאגט צו די צוויי ענגלענדער.

— צימער נומער 326.

ביידע ענגלענדער זיינען ארויסגעגאנגען אין ברייטן, העלן און פריילאכן קארידאר, וואו עס זיינען געגאנגען און געלאפן אלערליי הונדערטער מענשן. אין דער צייט פון דער וועלט אויסשטעלונג אין דער האטעל פון אווידיטאריום געווען פול געפאקט מיט מענשן.

ס'איז פארגאנגען א קודצע צייט, אייר דער די צוויי ענגלענדער האבן אויסגעגען דעם נומער 326 — זיי האבן אבער ענדלאך געפונען און האבן אנגעקלאפט אן דער טיר:

— קאם אין ! — האָט געזאגט אן הייזעריקע שטימע פון אינווייניק.

— דאָס איז א טויגעניכטס, — האָט ענגלענדער געזאגט צום צווייטן. — ער האָט זאגאר פארענדערט זיין שטימע !

מיט די דאזיקע ווערטער זיינען זיי אריינגעקומען אין צימער. דער פראפעסאר איז אויך נאר וואס אנגעקומען און ער איז נאך אפילו געשטאנען אין זיין מאנטל. ער האָט באטראכט די צוויי פרעמדע מענער מיט שטוינען און האָט זיי געפרעגט :

— מיט וועמען האב איך דאָס דעם פארגענינן ?

— איך בין אן אירלאנדער און היים א'קאנאר.— האָט איינער געזאגט.

— איך בין א שאָטלענדער און היים מענפארד, — האָט זיך דער אנדערער פארגעשטעלט.

—עס פרייט מיך זייער אייך צו קאנען און איבערהויפט צו זעען לאנדסלייט אין שיקאגא, — האָט דער פראפעסאר געזאגט העפלאך, — אבער וואס קאן איך טאן פאר אייך ? מיט וואס קאן איך אייך דינען ?

— איך דענק עס איז שוין גענוג צו שפילן קאמעדיע, — האָט מיט אמאל דער רויטער אויסגערופן.

מיט די דאזיקע ווערטער האָט ער אראפגענומען פון זיך דעם רויטן פאריק מיט דער רויטער בארד, פאר'ן פראפעסאר איז איצט געשטאנען א יונגערמאן מיט בלאנדע האר, וועלכן אונזערע לעזער וועלן באלד דערקענען אלס דעם שיינעם דזשעק.

— וואס מאכסטו זיך נאריש דזשאנסאן ? — האָט דער שוואַרצער אויסגערופן, — דערקענסטו ניט דיין אלטן טאם טאלדינג ?

מיט די־דאזיקע ווערטער האָט אויך ער אראפגענומען זיין שוואַרצן פאריק מיט דער שוואַרצער בארד און איז צוגעקומען געענטער צום פראפעסאר.

פראפעסאר גרינלאנד איז געשטאנען ווי א פארשטיינערטער און האָט געקוקט אויף די דאזיקע צוויי זאנדערבארע מענשן, וועלכע האבן מיט אמאל אראפגעוואָרפן פון זיך זייערע מאסקעס.

(ווייטערעס קומט)

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
BACKACHE BLADDER TROUBLES RHEUMATISM
4087 THE PR

פאר איבער דריי פערטל יאר הונדערט זיינען דאד'ס קידני פילס געווען דער אנערקענטער מיטל פאר רוקנווייטיקס, רומאטיזם, בלאטער טראבלס און פילע אנדערע קראנקהייטן. פאראורזאכט דורך שלעכטע קידנים. צו באקומען פון אלע דילערס פאר 50 סענט. אדער 6 באקסעס פאר $2.50. אדער דירעקט פון די דאד'ס מעדיצין קא., לימיטעד, טאראנטא 2. ביים דערהאלטן די סומע.

נייער מאנישעוויטץ'ס פּראָדוקט

מאנישעוויטץ'ס סיריעל

מער ניט קיין פארשווענדעטע שטונדן . . .

שוין ניט מער דארף די באלעבאסטע פארשווענדן אירע מייערע שטונדן ביים הייסן אויוון, כדי צונרייטן א געזונטן ברעקפעסט פאר דער פאמיליע.

איצט

מאנישעוויטץ'ס סיריעל

פארמיק אין 1 פינטן און זיידנדיקע וואסער. ווייל מאנישעוויטץ'ס סיריעל איז שוין דורכגעבאקן איידער עס דערגרייכט אייך. בלויז 1 פינטן און זיידנדיקע וואסער און בייטלק פארטיק צו מאכן דעם דאזיקן געזונטן זונטן און געשמאקן רייז ווייצענעם סיריעל.

די איינפערמיקייט פון די קערנדלאך

די קערנדלאך פון מאנישעוויטץ'ס סיריעל זיינען דורכאויס גלייך און איינהערציק. זיי האלטן זיך תמיד פריש און ווערן ניט פארהארטגעזוגט און שטיקער. ווערט אויך ניט טוכלע. דער סיריעל פיט אלע מעלות.

פאר דער גאנצער פאמיליע

פאר דער מוטער און פארן פאטער . . .

מאנישעוויטץ'ס סיריעל סערווירט אויף אירערער. ווילכן אופן. אין דער נעזונדער סטער און געשמאקסטער שפייז פאר דעם אנפאנג פון א ביזיי טאג.

פאר שוועסטער און ברודער . . .

א דיש פון מאנישעוויטץ'ס סיריעל יעדן פרימארגן, פארן'ן איין סקול, וועט האלטן די קינדער אין גוטן צושטאנד פון געזונט און וועט שאפן קראפט פאר זייער שול ארבעט און שפיל.

פאר דעם זיידן און באבען . . .

די עלטערע לייט פיט אזרעט יאכלעס וועלן זיך פחיה זיין מיט מאנישעוויטץ'ס סיריעל. א גוטער מאכל פאר ברעקפעסט, לאנטש און שאפער.

פאר דער בייבי . . .

מאנישעוויטץ'ס סיריעל איז איבערהויפט גוט פאר דער בייבי, ווייל עס באשטייט פון בלויז די געזונטעסטע מיילן פון ריינעם ווייץ.

דיסטריביוטארס

The Adelman Importing Company

197 PRINCESS ST., WINNIPEG
Phones: 52 462; 23 264

א געשמאקפולע הייסע קאפע

אין א קאלטן ווינטער טאג

וואלט איר ניט געפילט אלזיין ווי צו טרינקען איינע ? אויפריכטיק, איר קאנט ניט מאכן בעסער. עס דערלאזט ניט צו קיין קעלט, בייט אויף די כוחות און, אויב געטרינקען פאר'ן שלאף, העלפט עס אייך צו שלאפן רואיק. פאר די קינדער, פרובירט א קאפע פ ר י י ס 4 אזיינער ווען זיי קומען אהיים הונגעריק און מיד פון סקול. אדער א קאפע צו ברעקפעסט. דאס איז א וואונדערבארער טאנק אויסצומיידן קאלדס און אנדערע ווינטער קראנקהייטן.

שרייבט פאר א פרייען רעסיפּי בוך.

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס, פינאנציעלע אגענטן

4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג — טעלעפאן 26 892

זיכער

צו געבן די קינדער פאר א צווישן־מאלצייט לאנטש

פאולינ'ס כשר פירלעס קרים סאדאס

קינדער האבן קיין זאך אזוי ניט ליב ווי פאלינ'ס כשר'ע פירלעס קרים סאדאס, צו באפרידיקן זייערע אפעטיטן.

און עס איז קיין זאך ניט בעסער פאר זיי ווי די דאזיקע כרופקע, ריינע סאדאס, וועלכע זיינען געמאכט פינקטלאך לויט דעם אידישן דין.

דער דאזיקער הכשר דערשיינט אויף יעדן פעקעדזש

איך מאך באקאנט אז די פירלעס סאדא ביסקעטס געבאקן ביי די פאלין טשעמבערס קאמפאני זיינען כשר פאר דעם אידישן געברויך. זיי ווערן געבאקן אונטער מיין השגחה. יצחק יודק בראנזאוף

פאלינ'ס כשר'ע פירלעס קרים סאדאס קאן מען עסן סיי מיט פליישיקע אדער מיט מילכיקע מאלצייטן. פארלאנגט זיי פון אייער גראסעריאמאן.

THE PAULIN CHAMBERS CO. LTD.

WINNIPEG

Regina Saskatoon Calgary Edmonton Vancouver

איך מעגט זיך משמח זיין פורים צו דער סעודה אפילו ביז דער האן וועט קרייען אבער אין דער זעלבער צייט זאלט איר ניט פארגעסן אז

האָראָוויטץ און מארגארעטען מצה

אין הייגט אנערקענט אין ווייניפעג און אין דער וועסט אלס די נעשמאקסטע מצה און צו א מעסיקן פרייז. פאראיצארן האָט מען די מצה צעכאפט אזוי אז צען טעג פאר פסח איז שוין ניט געווען צו קריגן. דאָס איז א פאקט, וואס איך קאן אייך איבערצייגן. און הייגטיקס יאר, ווער עס וויל האבן האראוויטץ און מארגארעטען מצה, זאל גלייך איצט אריינגעבן דעם אָרדער. קאנטרי סטאָרקיפּערס קאנען אונז שיקן אייער אדער לעבעדיקע הינער, און מיר וועלן דאס אנגעמען אזוי גוט ווי קעש געלט און זיי וועלן קרעדיטירט ווערן מיט דעם העכסטן מארקעט פרייז. און אלע וועט אטענדעט ווערן ערלאד און ארענטלאך אויף דעם העכסטן ארט. דערייף איז מיין נאמען גאראנטירט אין ווייניפעג פאר די לעצטע 26 יאר. אלע אייערע שיפּמענטס קאנט איר שיקן אויף דעם אדרעס ווי אונטן אנגעצייכנט. מיר האבן אויך מצה פאר די וואס ליידן נעבאך פון צוקער קראנקהייט. מיר קריגן אויך אריין דעם בעסטן כרייז.

אונזער סטאָר איז אין 570 סעלקירק עווענוע

M. KATZ 91 Lusted St. Winnipeg

Phone 56 353

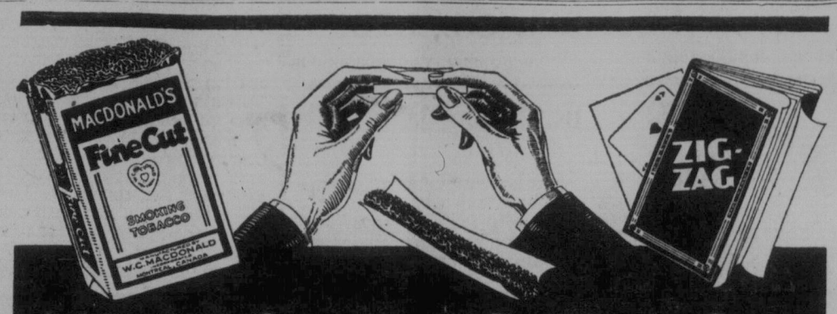

MACDONALD'S Fine Cut

מיט זיג - זאג סיגארעט פאפיער צוגעלעגט

EDWARDSBURG

CROWN BRAND CORN SYRUP

BENSON'S GOLDEN SYRUP

דייזע געשמאקע סירופס זיינען די ביליקסטע און צווישן די סאמע געשמאקע דערצו וואס איר קאנט קויפן. סערווירט זיי מיט ברויט און פוטער — דאס וועט מיינען א גרעסערע איינשפארונג אין אייערע שפייז בילס.

THE CANADA STARCH CO., LIMITED, MONTREAL

Classified Section — קלאסיפייד סעקשען

סטעציעלע פרייזן פאר ארווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין כאל, 5 ס. פער "אנייט לייז"		פאר 3 מאנאטן	$2.15
פאר א וואָר, 20 ס.	"	פאר 6 מאנאטן	$4.00 "
פאר א מאנאט, 75 ס.	"	פאר 1 יאר	$7.50 "

:: צו פארקויפן :: FOR SALE

א זעלטענע געלעגנהייט צו קויפן א גרויסע מציאה אין איינער פון די שענסטע אנגאלאס אין דער נארט ענד, אויף איינער פון די שענסטע נאסן. א נייע גע־ביידע מיט די נייסטע איינריכטונגען וואס דער איינגטימער איז געצוואונגען צו פאר־קויפן מיט $2.000 אונטער דעם קאסט פרייז. פרעגט זיך באלד נאך ביי

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט
טעלעפאנס 761 55 און 807 53

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט. אינשורענס פאר אלערליי צוועקן. סוויטס און הייזער צו פארראנטן.

גאראנטירטע גענוצטע קארס

אלע סארטן און מארעלן

אויב איר ווילט אן עכטע גוטע גענוצטע קאר צו א פאסיקן פרייז, זעט

W. J. BOTTLE
Carter-Latter Motors Ltd.
Phone 89 367 Res. 502 179

נייע באנגאלאו, 6 רומס אונטן און פלאץ פאר 2 רומס אויף דעם עטיק, גלענ־וואוד קרעסענט, מון שנעל פארקויפס וועד־רען פאר $5.500. עס קאסט $7.000.

נייע באנגאלאו פון 5 גרויסע רומס, אויסגעצייכנטער לאקיישן אין נארט ענד פרייז $5.500, און איז ווערט פיל מער. זעט עס.

6 רום פולי מאדערן הייז אויף קרוינס קרעסענט לאט אין נארט ענד. פליין בלויז $2.500.

אויב איר ווילט א הויז זעט

ח. פערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
374 Main St. Phone 51 000

צו פארקויפן איינע פון די בעסטע סטארס אין סאסקאטשעוואן. גוטער פּראץ צו מא־כען געלט. פיזיקלי קאן מען רענט אדער קויפן. פאר איינצעלהייטן טעלעפאנירט 796 22 אדער 018 55, אדער שרייבט צו דאס אידישע וואָרט באקס 4547.

הייזער צו פארקויפן

$4.000, 8 רומס אין סט. דזשאנס דיס־טריקט, איין בלאק פון מיין סטריט, שטייט אויף אן 38 פוס לאט. שיין געפי־נישט, 4 בעדרומס, דען, פארלאר, דייניג רום, קיטשען איינגעבויט, א פול 8 פוס ביימסמענט. דאס איז איינע פון די בעסטע געבויטע הייזער אין סט. דזשאנס. שיין העקאָרירט אינווייניק. ביליקער קאן שוין ניט זיין.

אייניקע טשיקע רענטשען: קליר טייטל 5 אקער ביז 35, אייניקע איינגע־הייגטע. צו פארקויפן אדער צו פארבייטן אויף קאטערזשעס אדער הייזער.

געשעפט געלעגנהייטן: טעלאפע גוטע באאקערי און קאנפעקשענערי סטארס פון $1.000 ביז $2.000. פאר סטאק און פיקסטשורס, אויך איינע מיט א וואוינונג.

HALL
204 Kensington Bldg. Ph. 88 109

:: פערזענלאכעס :: PERSONAL

לייף אינשורענס
בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דארפן עס, איידער דארפן דאס און ניט האבן.

P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers / Phone 89 688

טייפּרייטערס

באנקראט סייל, רעמינגטאן, אנדערוואוד, וואורסטאק און א. וו.

T. A. WEIR
Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

היים און אָפיס פּוירניטשור פארלאנגט

פאר מזומן געלט.

KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

AACTIVE MESSENGER & TRANSFER
פּוירניטשור געמופט
PH. 26 062 121 ALBERT ST.

לייכטע ארטש סופּארטערס געמאכט צו אינדיווידועלן איינדרוק. פון דאקטאר און פון קולטור.

MODERN FOOT CORRECTION LABORATORY
812 Toronto General Trusts Bldg.
Phone 80 767

CHESTERFIELD HOUSE
פאר טשעסטערפילד און טשערס צו נידעריקע פרייזן
קליפ האווערס ריפּערס און איבערציאונגען אויך געטאן פון עקספּערטן
639 PORTAGE AVE.

2 טיקן איסט פון שערבּרוק סטריט
דזשאר'דזש האר, איינגטימער
טעלעפאן 362 33

וואורדן אויף קארטן און פראגאס פארענד־פערט. מיר רעכענען דערפאר ניט קיין געלט. 252 קענעדי סטריט.

SEMO SKIN REMEDY
היילט עקזעמא, פסאריאזיס, אלע הויט קראנקהייטן. אויסערלאכער קאנסער גע־היילט. בראדאווקעס אין פלעקן ארונטער־גענומען אן וויייטיקן. $1 און $2 א פלעשל. אלע מעל אדרעס אויסגעפילט.
די נאנצע ארבעט נאראנטירט
C. H. McDONALD, L.M.F.
252 Kennedy St. Winnipeg

M. B. MORANTZ & CO.
Accountants and Auditors
אונזער באדינונג שליסט איין

בוקקיפינג, אודיטינג, אינקאם טעקס סטייטמענטס, פינאנציעלע סטייט־מענטס, אינווסטיגייטשאנס, קאָרעס־פאנדענץ און סטענאגראפיע.
אפיסעס, וועמען ביזנעס קאנען ניט באַ־שעפטיקן א שטענדיקן פארוואלטער, קאָ־נען באקומען די דאזיקע באדינונג פאר זייער א קליינעם קאסט.

מ. ב. מאָרענץ און קאָ.
Office: 277 Selkirk Avenue
Phone 56 984 Res. 55 902

:: צו פארענטן :: FOR RENT

צו פארענטן א שיינעם דריי רום סוויט אין באלטיק אפארטמענט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן צום קערטייקער, סוויט "די", טעלעפאן 668 56.

צו פארענטן 1 מעבלירטן צימער דאונ־סטערס, פאר מיידל אדער באי. אלע באַ־קוועמלאכקייטן. מיט אדער אן באדר. זיך ווענדן אין 656 מאניטאבא עווענוי, טע־לעפאן 223 54.

צו פארענטן א גרויסע געפוירנישט רום פאסיק פאר 1 אדער 2 יונגע מענשן, אין 316 אבערדין עווענוי. פאר אינפארמאציע טעלעפאנירט 440 25.

צו פארענטן א דריי רום סוויט אין א באנגאלאו, פאסיק פאר א פאר. זיך ווענ־דען אין 433 קאלעדזש עווענוי.

צו פארענטן איינע אדער צוויי רומס אין 645 מיין סטריט, באַ אקארד בלאק, סוויט 304. טעלעפאן 754 22.

צו פארענטן א סוויט פון 4 רומס, זומער קיטשען און ווערענדע. ניי דעקאָרירט. באהייצט מיט סטים, הייסע וואסער. מען קאן אריינמופן דעם ערשטן אפריל. $40 א מאנאט. זיך ווענדן אין 390 סעלקירק עווענוי, סוויט 3, טעלעפאן 603 53.

:: שטעלע פארלאנגט :: SITUATION WANTED

י. בערמאן, עקספּיריענס בוקקיפּער, פאר־לאנגט שטענדיקע ארבעט אדער שטונדן. מעסיקער נעהאלט. זיך ווענדן אין 466 באראוס עווע., טעלעפאן 877 53.

עס איז בלויז א פראגע פון מינוטן

אריינצושטעלן אן "ער" אין "דאָס אידישע וואָרט"

אייער טעלעפאן וועט אונז דער־גרייכן אין געציילטע סעקונד־ן טעלעפאנירט

52 213

און אייער "ער" וועט דערשיינען אין דער זעלביקער אויסגאבע

נעשעפט געלעגנהייטן Business Opportunities

אפארטמענט בלאק, 7 סוויטס, יערלא־כער רענט $3.060, וועט נעמען א הויז אין שטאט אלס טייל אפצאל.

פיקטשער שאו, שטעטל פון 700, קיין אפאזיציע, 200 פלעצער. אלע נויטיקע איינריכטונגען. פרייז $1.200.

אפארטמענט בלאקס, טעראסעס, אלע סייזעס. אלע סארטן עקסטשענדזשעס גע־מאכט.

SCOTT REALTY CO Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 544

זעט אונזערע נייע ספּרינג סחורות

א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן

Dominion Furniture Co., Limited
499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

וואנצן און קאקראטשעס

פארניכטעט. ארבעט גאראנטירט

CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

צו קלירן אן עסטייט

א גוטע געלעגנהייט פאר א פעאיקן אוקשיניר אין א גוטער לעבעווריקער שטעטל, אין אלבערטא, אין צענטער פון א ריינן פארם דיסטריקט, אפצוקויפן סעקאנד הענד פוירניטשור ביזנעס. $1.000 וועט הענ־לען סטאק וואס קאסט ארום $2.200. איינשליסנדיק א פארד טראק. די סטאר איז 77 ביי 20. מיט א גרויסן ביסמענט אונטער צוויי סטארס. קאן פארענטן ווערן פאר $50 א מאנאט און א קלענערע סטאר — פאר $35.

דער גאנצער בלאק קאן געקויפט ווערן פאר $10.000. בלאק באשטייט פון 2 סטארס, ביסמענט, א גרויסע לארזש־רום מיט נייעם הארדוואר פלאר, און צען, 2 און 1־רום אפארטמענטס אויבן.

זיך ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 4566, אדער צו

MR. S. F. HOLMS—c/o MRS. C. TWAITES, MEDICINE HAT